

Brandweer Den Haag

RAMPBESTRIJDINGSPLAN

in de zin van de Wet rampen en zware ongevallen

Voor

De Tramtunnel Grote Marktstraat

Laatst bijgewerkt op 5 oktober 2004

Versie	0.9.
Vaststelling	Burgemeester van Den Haag, datum besluit:
Inwerkingtreding	

Leeswijzer

inleiding

Voor u ligt het rampbestrijdingsplan Tramtunnel Grote Marktstraat. Dit plan bestaat uit twee delen, te weten:

- **Structuurdocumenten (A tot en met E),**
waarin het kader wordt neergezet waarbinnen de processen plaats hebben die in geval van een ernstige calamiteit uitgevoerd moeten worden.
- **Procesdocumenten (1 tot en met 26).**
waarin de processen nader uitgewerkt en ingevuld zijn.

Voor de beeldvorming is in dit plan gewerkt met scenario's.

doel

Het doel van een rampbestrijdingsplan is het op een gestructureerde wijze ordenen van taken, bevoegdheden en processen van de verschillende bij de bestrijding van de ramp of het zwaar ongeval betrokken overheden, diensten en organisaties.

afbakening

Het rampbestrijdingsplan Tramtunnel Grote Marktstraat is opgezet voor een aantal incidenten, die zich kunnen voordoen in de Tramtunnel Grote Marktstraat. Dit plan is een plan op hoofdlijnen. Een gedetailleerde beschrijving van het incident en de daarbij passende inzet van diensten is niet noodzakelijk. Een dergelijke mate van gedetailleerdheid dient te worden uitgewerkt in het aanvalsplan.

INHOUD

RAMPBESTRIJDINGSPLAN TRAMTUNNEL GROTE MARKTSTRAAT

Deel 1

Structuurdocumenten

Algemeen	4
A.	Achtergrond en beschrijving van de Tramtunnel Grote Marktstraat.... 7
B.	Maatgevend scenario 11
C.	Bedreigd gebied..... 13
D.	Leiding, coördinatie en uitvoering..... 14
E.	Kaart 17

Deel 2

Procesdocumenten

Proces (1)	Alarmering van bestuur en uitvoerenden..... 19
Proces (2)	Bestrijden brand en emissie gevaarlijke stoffen 21
Proces (3)	Redden en technische hulpverlening 22
Proces (4)	Waarnemen en meten 23
Proces (5)	Waarschuwen bevolking..... 24
Proces (6)	Toegankelijk en begaanbaar maken 25
Proces (7)	Ontsmetten van mens en dier..... 26
Proces (8)	Besmettingscontrole en de organisatie van het ontsmetten van voertuigen 27
Proces (9)	Spoedeisende medische hulpverlening..... 28
Proces (10)	Openbare gezondheidsbescherming bij ongevallen en rampen 30
Proces (11)	Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen..... 31
Proces (12)	Ordehandhaving 32
Proces (13)	Afzetten en afschermen..... 33
Proces (14)	Verkeer regelen 35
Proces (15)	Gidsen..... 37
Proces (16)	Ontruimen en evacueren 38
Proces (17)	Identificeren 39
Proces (18)	Strafrechtelijk onderzoek 40
Proces (19)	Voorlichting 41
Proces (20)	Opvang en verzorging 42
Proces (21)	Primaire levensbehoeften 43
Proces (22)	CRIB (Centraal Registratie en Inlichtingenbureau) 44
Proces (23)	Milieuzorg..... 45
Proces (24)	Schaderegistratie..... 46
Proces (25)	Uitvaartverzorging..... 47
Proces (26)	Nazorg 48

Bijlagen

Bijlage I.	Context rampenbestrijding..... 49
Bijlage II.	Gebruikers- en verzendlijst..... 51
Bijlage III.	Administratieve regels en beheer 52
Bijlage IV.	Opkomsttijden 53
Bijlage V.	Afkortingenlijst 54
Bijlage VI.	Begrippenlijst 56

Algemeen

Kader en wetgeving

inleiding

In de landelijk vastgestelde Beleidsvisie Tunnelveiligheid wordt het instrumentarium 'rampbestrijdingsplan' vermeld als zijnde de aangewezen planfiguur voor de gezamenlijke gecoördineerde wijze van voorbereiding door overheids(hulp)diensten ten aanzien van (zware) tunnelincidenten. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze beleidsvisie op termijn ook een wettelijke verankering krijgt in de nieuwe Wet Aanvullende Regels Tunnelveiligheid en gaat gelden voor weg-, spoor-, tram- en metrotunnels (per 2004 nog in ontwerp).

Dit rampbestrijdingsplan bestaat uit twee delen en een aantal bijlagen. In het eerste deel wordt ingegaan op het object waarvoor het plan is geschreven. Aan bod komen risico's en maatgevende scenario's, het bedreigde gebied en kaartmateriaal. Ook wordt in het structuurplan ingegaan op de relatie tussen dit plan en het gemeentelijke rampenplan en de rampenbestrijdingsorganisatie in algemene zin.

Het tweede deel bestaat uit procesplannen. De activiteiten in de rampenbestrijding zijn ingedeeld in zesentwintig processen en geclusterd per verantwoordelijke dienst (brandweer, GHOR, politie of gemeente). Alleen processen die nader beschreven dienen te worden, zijn in dit rampbestrijdingsplan uitgewerkt. Waar mogelijk c.q. noodzakelijk wordt verwezen naar het rampenplan.

Doel van het plan

Doel van dit plan is het op een goede, gecoördineerde wijze laten verlopen van de opschaling bij en de bestrijding van een grootschalig incident in de Tramtunnel Grote Marktstraat, waarbij de overheidshulpdiensten gestructureerd samenwerken met de organisatie van de HTM en de gemeentelijke diensten die in het kader van een deugdelijke bevolkingszorg een nadrukkelijke rol hebben te vervullen. Concreet gaat het hierbij om de Tramtunnel zelf zijnde een buis van circa 1250 meter met twee stations. **De aanwezige parkeergarage (exploitant: Q-PARK), zijnde een onderdeel van het hele Souterrain, valt buiten het aandachtsveld van dit plan.**

Bestuurlijke prioriteiten De burgemeester van Den Haag, in deze handelend als eigenstandig bestuursorgaan in het kader van de Wet rampen en zware ongevallen, heeft bij het vaststellen van dit plan de navolgende bestuurlijke prioriteiten vastgesteld, waarbinnen de hierbij betrokken diensten en organisaties hebben te opereren:

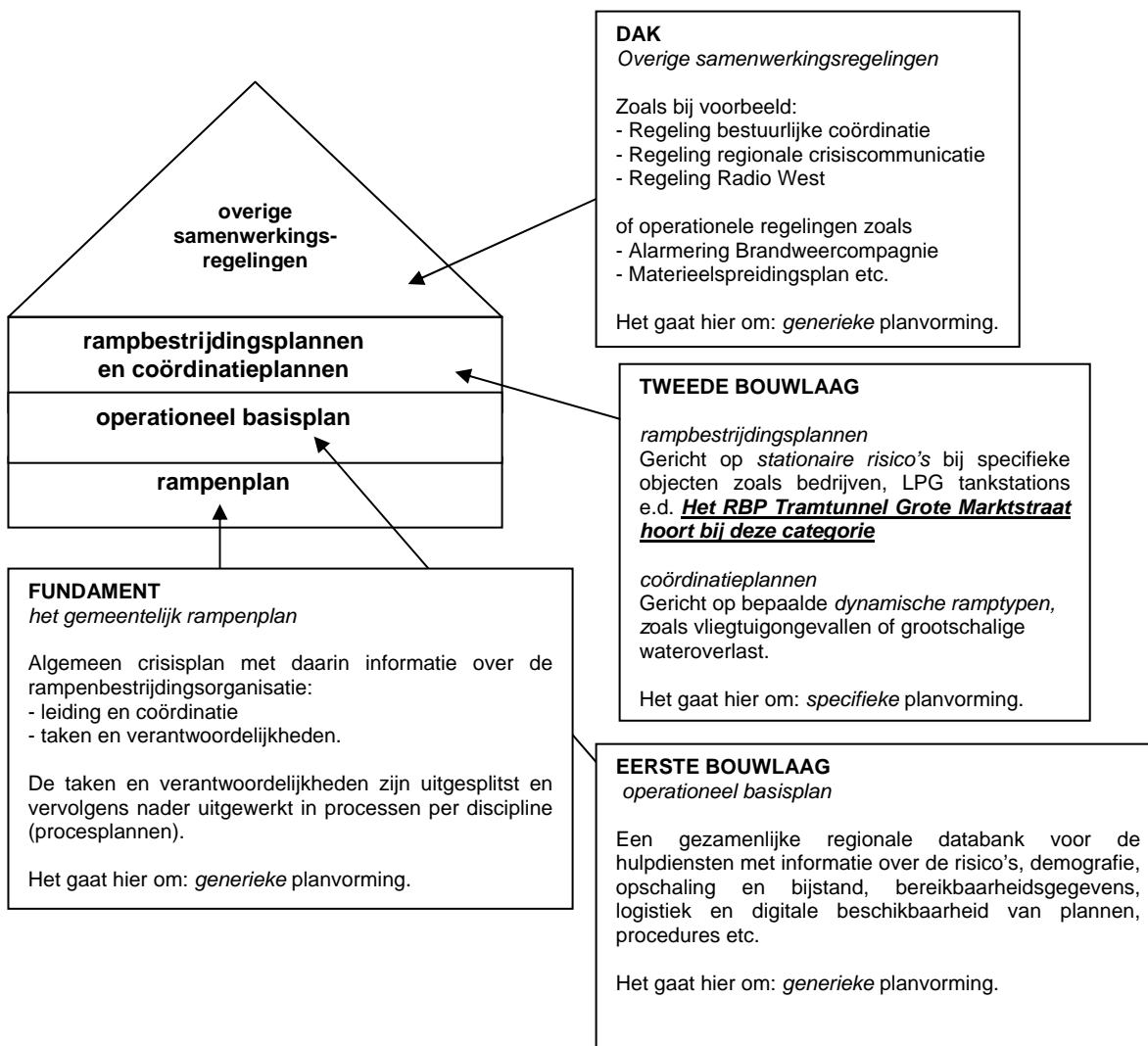
1. Het redden van mensen;
2. Het (geneeskundig) opvangen en verzorgen van mensen;
3. Het bestrijden van het incident en zijn effecten;
4. Het beperken van de materiële schade;
5. Het actief verschaffen van informatie aan media en publiek.

Wettelijk kader

Wrzo	De Wet rampen en zware ongevallen verplicht de gemeente zich voor te bereiden op de bestrijding van zware ongevallen en rampen op haar grondgebied. Volgens de wet dient de wijze waarop invulling wordt gegeven aan deze plicht te worden vastgelegd in een gemeentelijk rampenplan.
rampenplan	Het rampenplan is het fundament van de planvorming in de rampenbestrijdingsorganisatie. In het rampenplan staat beschreven hoe deze organisatie er uit ziet, welke risico's de regio en de gemeente kent, welke diensten, dienstonderdelen en functionarissen een rol spelen in de RBO en welke processen er uitgevoerd dienen te worden.
rampbestrijdingsplan	De burgemeester dient voor ieder redelijkerwijs mogelijk zwaar ongeval of ramp waarvan plaats, aard en gevolgen voorzienbaar zijn, een rampbestrijdingsplan op te stellen. Dit geldt in het bijzonder voor bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen en verplicht zijn een veiligheidsrapport op te stellen. De brandweer heeft een voortrekkersrol bij het opzetten van rampbestrijdingsplannen. Naast het rampenplan kent de planvorming van de hulpdiensten ook rampbestrijdingsplannen en coördinatieplannen, een operationeel basisplan, monodisciplinaire plannen (van de operationele diensten zelf) en diverse regionale afspraken.
huis van planvorming	De diverse (soorten) plannen zijn weergegeven in een zogenaamd "Huis van planvorming". In dit 'huis' is de verhouding weergegeven tussen de diverse plannen op het gebied van rampenbestrijding (zie volgende pagina).

randvoorwaarden

doel	Het doel van dit rampbestrijdingsplan is het op een gestructureerde wijze ordenen van taken, bevoegdheden en processen van de verschillende bij de bestrijding van de ramp of het zwaar ongeval betrokken overheden, diensten en organisaties.
afbakening	<p>Het rampbestrijdingsplan is opgezet voor grootschalige incidenten in de Tramtunnel Grote Marktstraat van Den Haag, die de reguliere hulpverleningsorganisatie overstijgen.</p> <p>Dit plan is een plan op hoofdlijnen. Een gedetailleerde beschrijving van het incident en de daarbij passende inzet van diensten is niet noodzakelijk. Een dergelijke mate van gedetailleerdheid wordt uitgewerkt in het aanvalsplan van de brandweer.</p>
scenario	Voor de beeldvorming is in dit plan gewerkt met scenario's. Het plan sluit in opzet en structuur aan op de planvorming van de aangrenzende gemeenten in de regio Haaglanden.

Overige planvorming

Verder zijn t.a.v. de Tramtunnel Grote Marktstraat de volgende relevante plannen gemaakt c.q. in ontwikkeling.

- Aanvalsplan Brandweer (incl. uitruk- en inzetprocedure)
- Ontruimingsplan Tramtunnel Grote Marktstraat HTM
- Calamiteitenplan HTM
- Toezicht en handhavingplan
- Inzetplan GHOR¹
- Gebruikershandleiding HTM Tramtunnel Grote Marktstraat
- Ontruimingsplan Q PARK (volledigheidshalve genoemd; parkeergarage maakt even wel geen integrerend onderdeel uit van dit plan. Zie hiervoor onder: 'ALGEMEEN', 'Doel van het plan'.

De plannen gezamenlijk dragen een complementair karakter.

Afkortingenlijst

In de bijlagen van dit plan is een verklarende lijst te vinden van de in dit plan gehanteerde afkortingen (zie Bijlage V).

Begrippenkader

In dit plan worden vele begrippen gehanteerd die specifiek zijn voor hulpverlening en rampenbestrijding. Achterin dit plan is een uitgebreide begrippenlijst met toelichting opgenomen (zie Bijlage VI).

¹ In dit inzetplan wordt beschreven hoe de inzet van de GHOR, ook bij omstandigheden anders dan bij het in dit plan beschreven scenario, zal verlopen.

A. Achtergrond en beschrijving van de Tramtunnel Grote Marktstraat

achtergronden

Oplossing voor vervoersknelpunt in Haagse binnenstad

De HTM, de gemeente Den Haag en de Regio Haaglanden hebben samen toekomstige knelpunten voor het openbaar vervoer geïnventariseerd.

De Haagse binnenstad vormt de zwakste schakel in het openbaar vervoer. Teneinde deze ook voor de toekomst goed bereikbaar te houden, zijn twee belangrijkste knelpunten aangepakt, te weten: de kruising Spui - Grote Marktstraat – Kalvermarkt, en de kruising Prinsengracht, Jan Hendrikstraat, Grote Markt, Lutherse Burgwal. Voorrangsregelingen boden hier geen oplossing. Daarom is gekozen voor een ongelijkvloerse kruising en OV-verbinding: het Souterrain.

Goede bereikbaarheid is noodzakelijk voor de winkels en bedrijven in de binnenstad. Het Souterrain is daarom ook een belangrijke schakel in de vernieuwing van de binnenstad. Onderdeel hiervan betreft namelijk een parkeergarage met 375 parkeerplaatsen. Deze garage compenseert de parkeerplaatsen die in de afgelopen jaren op straat zijn opgeheven. Ook is extra parkeerruimte beschikbaar voor de nieuwe bedrijven en woningen.

Het gehele Souterrain bestaat uit de Tramtunnel zijnde een buis van circa 1250 meter met twee stations, en parkeergarage. De tunnel begint op de Prinsegracht en loopt via de Grote Markt, de Grote Marktstraat, de Kalvermarkt en de Resident tot het Muzeviaduct bij het Centraal Station. Behalve de stadstram zullen ook de vervoerssystemen RandstadRail (Lightrail) en Agglonet van deze tunnel gebruik maken. In- en uitstappen kan op twee stations: Station Spui en Station Grote Markt.

Veiligheidsaspecten integraal bezien

In 2001 is een veiligheidsconcept opgesteld door de Hulpverleningsregio Haaglanden, de Brandweer Den Haag en de Politie Haaglanden. Een veiligheidsconcept voorziet in een integrale benadering van veiligheid waarbij vanuit meerdere invalshoeken veiligheidseisen aan een bouwwerk, in dit geval het Souterrain, worden gesteld. Het veiligheidsconcept omvat de risico's voor de interne veiligheid, de externe veiligheid en de sociale veiligheid.

Doel van het veiligheidsconcept Souterrain is met name het bieden van een kader voor de fysieke veiligheid van gebruikers en hulpverleners, waarmee het hele Souterrain middels een integrale aanpak getoetst wordt aan de maatschappelijke vereiste, (acceptabele) veiligheidsnormen en wettelijke kaders. Hiermee wordt voorkomen dat de gestelde veiligheidseisen aan het Souterrain onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Het stellen van tegengestelde, dubbele, te hoge, te lage of zelfs helemaal geen veiligheidseisen wordt hiermee zoveel mogelijk vermeden.

Rond de thema's van fysieke en sociale veiligheid is in dit Veiligheidsconcept 2001 een zestal zogeheten 'maatgevende scenario's' uitgewerkt. Brand in een railvoertuig is één van de hierin uitgewerkte scenario's. Deze beschrijven op realistische wijze voorstelbare incidenten in het Souterrain en hebben mede als richting gediend voor een groot aantal maatregelen dat is getroffen en voorzieningen die in het hele Souterrain zijn aangebracht ter voorkoming dan wel beheersing van incidenten. Dit rampbestrijdingsplan werkt de scenario's brand in railvoertuig nader uit, omdat vooral deze een impact hebben op de te voorziene operationele en bestuurlijk/gemeentelijke inzet die daarbij moet worden geleverd. Dit rampbestrijdingsplan richt zich voornamelijk op de Tramtunnel Grote Marktstraat omdat dit deel de grootste risicodragers is gelet op de hoeveelheid mensen, vervoersbewegingen etc.

scenariovorming

Hoewel op het gebied van veiligheid in het Souterrain dus veel is geïnvesteerd, kan het alsnog optreden van een behoorlijk incident nooit op voorhand worden uitgesloten. Dit speelt met name voor de Tramtunnel. Daartoe is nodig dat het in zo'n situatie gezamenlijk en gecoördineerd optreden van hulpdiensten, in samenwerking met onder meer HTM personeel, planmatig wordt voorbereid.

Daarom is, aan de hand van genoemd veiligheidsconcept, een tweetal maatgevende scenario's, betreffende tunnelincidenten, in dit rampbestrijdingsplan nader uitgewerkt. Deze geven de richting aan van het gezamenlijk operationeel, en zonodig ook gemeentelijk, optreden ten tijde van een zwaar ongeval in de Tramtunnel Grote Marktstraat. Deze scenario's beogen dus niet alle mogelijke effecten van deze incidenten te omvatten, maar schetsen oriëntatiekaders ten behoeve van de keuze voor alarmering en inzet.

Relevant daarbij is te vermelden dat eerst per 2006 vervoer van Randstadrail door de Tramtunnel Grote Marktstraat is voorzien. Deze wijze van lightrailvervoer heeft consequenties voor de indicatieve hoeveelheden met betrekking tot passagiers en daarmee ook voor het potentieel slachtofferbeeld. Dat betekent dat dit rampbestrijdingsplan thans is geschreven op het per oktober 2004 in de Tramtunnel Grote Marktstraat voorziene railvervoer. Dat impliceert verder dat het plan per 2006 tenminste op deze onderdelen wordt herzien.

Objectgegevens

OBJECT: TRAMTUNNEL GROTE MARKTSTRAAT	BEREIKBAARHEIDSKAART:
--------------------------------------	-----------------------

OBJECT GEGEVENS ALGEMEEN			
Adres / Gemeente	Prinsegracht, Grote Marktstraat, Spui, Kalvermarkt / Den Haag		
Functie	2 tramstations / Parkeergarage en tramtunnel		
Brandweerpaneel	Hoofdpaneel bij Station SPUI (INGANG K., niveau -1) Nevenpaneel bij: Station GROTE MARKT (INGANG B.) Overigens bevinden zich eveneens nevenpanelen bij de 'gewone trap' ingangen (niet zijnde roltrappen).		
Brandmeldcentrale	Besturingsruimte bouwlaag -3 ruimte SS 2.3.1	OMS nr.	Nog niet bekend
Aanvalsplan	Ja		
Sleutel buis/kluis	1 zijde Prinsegracht /1 zijde Spui		
Bijzonderheden	Inhoudend een moedersleutel		

AANWEZIGE PERSONEN			
Openingstijden	Binnen	Buiten	Locatie
Personeel	Ca. 10	Ca 2	Verdeeld in de tunnel (trambestuurders, toezichhouders & onderhoudsploeg)
Bezoekers / kinderen	Ca. 3.000	XXXX	Tramtunnel (buis en stations)
Schoonmakers	Ca. 4 (?)	XXXX	Tramtunnel (buis en stations)
BHV	Ca. 4	n.v.t.	Verdeeld in de tunnel/ BHV van HTM
Ontruimingsinstallatie	Aanwezig; installatie bedienbaar vanuit loge parkeergarage en vanuit CVL HTM met gesproken tekst.		
Ontruimingplan	Aanwezig; zie plan HTM en Q- park		
Verzamelplaats	Toegang Station GROTE MARKT (INGANG B.) en Toegang Station SPUI (INGANG K.)		
Bijzonderheden	Trambestuurders ontruimen zonodig / zo mogelijk hun eigen railvoertuig		

BOUWKUNDIGE GEGEVENS	
Aantal bouwlagen	3, nl. 1 laag tramtunnel en 2 lagen parkeergarages
Lift(en)	5 liften in totaal, te weten: <ul style="list-style-type: none"> - 3x op maaiveldniveau bij de ingangen B, C en G - 1x op niveau -1 (ingang F bij HEMA) naar -3 - 1x bij affichegalerij op Spui van -3 naar -2/-1.
(hoofd)Draagconstructie	Beton hoofddraagconstructie beton en staal 120 minuten brandwerend
Dakconstructie	Beton dakconstructie wegdek beton
Compartimenten	2 nl. parkeergarages en tramtunnel incl. stations
Bijzonderheden	Tussen de Tramtunnel Grote Marktstraat en de PK-garage ligt een brandscheiding van 60 min. brandwerend glas

AFSLUITERS / SCHAKELAARS	
Gas	n.v.t.
Water	Ruimte SG 1.3.4 en ruimte SS 1.2.5
Elektra	Eneco: 10KV ruimte SS 1.4.5 en LS ruimte SS 3.3.13 / HTM onderstation: SS3.3.7. N.B.: Er is met Eneco een speciale procedure afgesproken t.a.v. het onderstation.
Neon	n.v.t.
CV-schakelaar	n.v.t.
Luchtbehandeling	LS ruimte SS 3.3.13
Bijzonderheden	Er is sprake van geforceerde ventilatie, bedienbaar via hoofdpaneel bij Hoofdingang K, niveau -1.

BIJZONDERHEDEN	
Bluswatervoorziening	8 Voedingspunten, zie object tekening. Bluswatervoorziening standaard in openbare weg.
Sleutelhouder	Centrale Verkeersleiding HTM 070 3848081 (24 hrs-bezetting) Sleutelplan: via de CVL T.a.v. Q-park geldt zelfvoorziening d.t.k. hoofdkantoor te Maastricht.

Overige planvorming Verder zijn t.a.v. de Tramtunnel Grote Marktstraat de volgende relevante plannen gemaakt c.q. in ontwikkeling.

- Aanvalsplan Brandweer (incl. uitruk- en inzetprocedure).
- Ontruimingsplan Tramtunnel Grote Marktstraat HTM
- Calamiteitenplan HTM
- Toezicht en handhavingplan
- Inzetplan GHOR
- Gebruikershandleiding HTM Tramtunnel Grote Marktstraat

- Ontruimingsplan Q Park (volledigheidshalve genoemd; parkeergarage maakt even wel geen integrerend onderdeel uit van dit plan. Zie hiervoor onder: 'ALGEMEEN', 'Doel van het plan'.

De plannen gezamenlijk dragen een complementair karakter.

Veiligheidseisen en maatregelen

Voor het ongevaltype brand zijn, mede op basis van het onderstaand omschreven maatgevend scenario, in het gehele systeem de volgende veiligheidseisen van toepassing:

- Preventieve maatregelen om het ontstaan van brand te voorkomen of de gevolgen te beperken;
- Preventieve maatregelen ter beperking van de brandbaarheid en rookontwikkeling van de gebruikte materialen;
- Compartimentering om branduitbreiding en rookverspreiding te beperken;
- Beheersing van branden met detectie- en blussystemen, kleine blusmiddelen;
- Bieden van een rookvrije en veilige vluchtweg gedurende de noodzakelijke evacuatieperiode naar een veilige ruimte;
- Tijdige detectie en tijdige start van een evacuatie (scheiding risicobronnen en risicodragers);
- Goede begeleiding van de evacuatie (instructie BHV personeel, markering vluchtwegen, voldoende verlichting etc.);
- Voldoende mogelijkheden voor de vereiste inzet van de hulpverlening;
- Geforceerde ventilatiesystemen

Maatgevende scenario's

- I. Brand in railvoertuig op station
- II. Brand in railvoertuig in tunnel

Zie verdere uitwerking onder structuurdocument B.

B. Maatgevende scenario's & slachtofferbeeld

inleiding

Dit rampbestrijdingsplan is gebaseerd op een tweetal voorzienbare incidenten. Deze voorzienbare incidenten zijn beschreven in scenario's. Het doel van het opstellen van scenario's is om de betrokken partijen zich in te kunnen laten leven in (ernstige) situaties die zich kunnen voordoen om zich daar, met het treffen van maatregelen en voorzieningen, zo goed mogelijk op voor te kunnen bereiden. Maatgevende scenario's maken het mogelijk de minimale vereiste veiligheidseisen in een systeem te toetsen. Scenario's zijn samengesteld aan de hand van concrete ervaringen, die op verschillende locaties en bij verschillende incidenten zijn opgedaan of waarvan het denkbaar is dat ze deze zich een keer voordoen. Behalve de gebeurtenissen worden in scenario's ook de effecten beschreven.

scenario's

Brand in een railvoertuig, in een station of tunnel heeft het grootste effect op het welzijn van de reizigers en is daarom gekozen als maatgevend scenario voor de preventieve voorzieningen, de inzet van de hulpdiensten en de zelfredzaamheid van de reizigers. Rook en warmte (toxisch, bedwelmend, verstikkend) verspreiden zich in korte tijd door tunnels en stations. Dit maakt brandbestrijding en ontvluchting tot een moeilijk beheersbare zaak.

maatregelen

Ten aanzien van elk scenario zijn er spoedmaatregelen opgesteld, die getroffen kunnen worden om de geschetste effecten te voorkomen of te beperken. Daarbij geldt dat in een 'zwaarder' scenario, ook de maatregelen van het 'lichtere' scenario van toepassing kunnen zijn.

stroomschema

Deze scenario's zijn schematisch weergegeven in het stroomschema op de volgende pagina, waarbij tevens aangegeven wordt welke spoedmaatregelen er getroffen kunnen worden.

gegevens

In het tunnelgedeelte van het Souterrain in Den Haag rijden dagelijks honderden railvoertuigen². De tunnel bestaat uit één buis, waarin de railvoertuigen beide kanten oprijden. In het tunneltraject van 1250 meter bevinden zich 2 stations, die ca. 500 meter van elkaar af liggen. Tunnel en stations liggen circa 12 meter onder het maaiveld.

maatgevend scenario I: brand in railvoertuig op station

Er ontstaat brand in een railvoertuig. Het railvoertuig komt bij een station tot stilstand. De passagiers van het brandende railvoertuig, van drie halterende railvoertuigen en de wachtende passagiers op het station moeten ontruimd worden. Hierbij ontstaat lichte paniek.

maatgevend scenario II: brand in railvoertuig in tunnel

Er ontstaat brand in een railvoertuig. Het railvoertuig komt in de tunnelbuis tot stilstand. De passagiers ontvluchten het railvoertuig en blokkeren daardoor het andere spoor. Tegemoet komende railvoertuigen moeten stoppen en deze passagiers stappen ook uit. De passagiers ontvluchten de buis door gebruik te maken van de vluchtdeuren en door richting de stations te lopen. De rook en hitte verspreiden zich via de tunnelbuis richting beide stations. Beide stations worden ontruimd.

² Tramfrequentie van 35 railvoertuigen per uur (GTL-8 en Randstadrail/Aglo) per uur, waarvan 14 gekoppeld (Randstadrail). Bezetting (indicatief) 200 personen (GTL-8) en max. 400 pers. (Randstadrail). Max. 10 railvoertuigen tegelijkertijd in de tunnel (6xGTL-8 en 4xRandstadrail). Spitsbezetting stations Grote Markt 500 pers. en Spui 500 pers. Totaal kunnen nu, tot aan de start van de exploitatie Randstadrail **max. circa 3.000 personen in de tunnel en op de stations** aanwezig zijn. Bij exploitatie Randstadrail kan het aantal aanwezige personen in de tunnel (in de railvoertuigen en op de stations) oplopen tot circa **4.000 mensen (eerst per 2006)**.

Slachtofferbeeld RBP Tramtunnel Grote Marktstraat

Het slachtofferbeeld wordt berekend op basis van een toepassing van de systematiek welke is beschreven in de Leidraad Operationele Prestaties van het Ministerie van Binnenlandse Zaken & Koninkrijksrelaties. Met gebruikmaking van de eerder beschreven basisgegevens over de bezetting van de railvoertuigen en de Tramtunnel Grote Marktstraat in zijn geheel.

Relevant hierbij is te vermelden dat eerst per 2006 vervoer van Randstadrail door de Tramtunnel Grote Marktstraat is voorzien. Deze wijze van lightrailvervoer heeft consequenties voor de indicatieve hoeveelheden met betrekking tot passagiers en daarmee ook voor het potentieel slachtofferbeeld. Dat betekent dat dit rampbestrijdingsplan thans is geschreven op het per oktober 2004 in de tramtunnel voorziene railvervoer. Dat impliceert verder dat het plan per 2006 ten minste op deze onderdelen wordt herzien

In het slachtofferbeeld wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën slachtoffers. Hiervoor wordt ten aanzien van lichamelijk letsel de systematiek van triage toegepast (T1 t/m T4). Voor een nadere uitleg van deze triagesystematiek wordt verwezen naar het in de bijlagen opgenomen begrippenkader.

Daarnaast kunnen slachtoffers nog tot de navolgende categorieën behoren:

Overledenen	In dit geval zijn dit die mensen die direct t.g.v. het incident overlijden of waarvoor alle hulp (doordat hulpverleners niet direct op het moment van het incident aanwezig zijn) te laat aankomt
PSHOR	Dit zijn mensen die als familielid of omstander direct of indirect 'betrokken' zijn bij de ramp, zij hebben psychosociale zorg nodig. Dit zijn natuurlijk ook alle mensen die tot de triageklassen T1 tot en met T4 behoren, zij zullen echter voornamelijk in de ziekenhuizen worden opgevangen. T3 slachtoffers nemen hierin een speciale positie in omdat zij eventueel ook in de opvanglocatie behandeld kunnen worden voor hun verwondingen waarna zij direct kunnen 'doorstromen' naar de opvangruimte waar PSHOR wordt georganiseerd.

Scenario	T1		T2	T3	T4	Totaal triage	Overleden	PSHOR
	Multitrauma	Monotrauma						
Scenario I	9	7	24	40	0	80	0	120
Scenario II	7	2	9	42	0	60	0	140

Letseltypen:

Bij dit type ongeval geldt dat er de volgende letseltypen zijn te verwachten:

- Ademhalingsproblemen t.g.v. het inademen van (giftige) rookgassen
- Mechanische letsels (botbreuken) t.g.v. valpartijen in evt. paniek om weg te komen
- Hartklachten t.g.v. angst / paniek / heftige reacties
- Brandwonden t.g.v. de feitelijke brand en de stralingswarmte

Eén van de effecten van brand is dat de hulpdiensten niet zonder adembescherming het object kunnen betreden, waardoor naar verwachting inzet van GHOR en/of politie in de tramtunnel zelf niet mogelijk is.

Met name bij brandwonden zal al snel een beroep gedaan moeten worden op specialistische behandelplaatsen ook buiten de regio.

C. Bedreigd gebied

inleiding

In het kader van dit plan wordt er vanuit gegaan dat in de omgeving van de Tramtunnel Grote Marktstraat **geen effectgebied op maaiveldniveau** is. Binnen bij het scenario brand kan de Brandweer gebruik maken van het ventilatiesysteem en de schoorsteen waar de Tramtunnel Grote Marktstraat over beschikt. Nadere details zijn gevisualiseerd op de kaarten behorende bij structuurdocument E.

bedreigde objecten

In onderstaande tabel worden de bedreigde objecten in geval van een incident benoemd. De tabel geeft een indicatie van de objecten waar een incident bij de Tramtunnel Grote Marktstraat grote gevolgen kan hebben. Deze inschatting kan worden gemeld aan de RAC.

bereikbaarheid

In structuurdocument E is een kaart opgenomen, waarop de sectoren zijn ingetekend. Verder staan de aan- en afvoerroutes hierop aangegeven.

D. Leiding, coördinatie en uitvoering

inleiding In dit hoofdstuk staat globaal beschreven hoe leiding, coördinatie en uitvoering ten tijde van een ramp geregeld zijn.

leiding Het opperbevel in dit rampbestrijdingsplan ligt bij de burgemeester van Den Haag.

coördinatiefasen Om te voorkomen dat onnodig tijdverlies ontstaat ten tijde van een ramp of zwaar ongeval, is het noodzakelijk dat ongeacht de zich voordoende crisis het op elk moment duidelijk is hoe de coördinatie en verantwoordelijkheden lopen. Deze inzichtelijkheid wordt bevorderd door het werken met Coördinatiefasen. Deze fasen worden aangeduid met het acroniem "GRIP"; wat staat voor: "Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure". In de regio Haaglanden worden thans drie zogeheten GRIP-niveaus onderscheiden.

Hieronder worden de verschillende GRIP-fasen schematisch weergegeven: (voor nadere uitleg coördinatiefasen zie Bijlage II: Context Rampenbestrijding)

Fase	Niveau opschaling	Ingezette staven en teams	Hoogst leidinggevenden in deze fase			Besluit tot opschaling
			Brandweer	Politie	GHOR	
Dagelijkse Routine	geen	Motorkapoverleg	Bevelvoerder of Officier van Dienst	Chef van Dienst	1 ^e ambulance of Officier van Dienst Geneeskundig	leidinggevende een der diensten
GRIP 1	uitvoerend	Coördinatieteam Plaats Incident	Commandant van Dienst	Bureauchef of Officier van Dienst	Commandant van Dienst Geneeskundig	leidinggevende een der diensten
GRIP 2	tactisch	als 1 + Regionaal Operationeel Team	Hoofd sectie Brandweer	Algemeen Commandant	Hoofd sectie Geneeskundige hulpverlening	CTPI en ROT
GRIP 3	strategisch (lokaal)	als 2 + Gemeentelijk Beleidsteam	Hoofd sectie Brandweer	Bureauchef of lid Korpsdirectie	Regionaal Geneeskundig Commandant	burgemeester op advies van leidinggevenden

In het kader van leiding en coördinatie hebben de overheidshulpdiensten afspraken gemaakt met de HTM-organisatie. Dat heeft ertoe geleid dat de HTM-directie formeel onderstaande functionarissen heeft aangewezen als eerste aanspreekpunten op de onderscheiden niveaus voor de overheidshulpdiensten, waarmee directe afstemming kan plaatsvinden.

Fase	Niveau opschaling	Ingezette staven en teams	Leidinggevende HTM organisatie
Dagelijkse Routine	geen	Motorkapoverleg	Coördinator CVL
GRIP 1	uitvoerend	Coördinatieteam Plaats Incident	Wachtdienst Tram
GRIP 2	tactisch	als 1 + Regionaal Operationeel Team	Manager Rail
GRIP 3	strategisch (lokaal)	als 2 + Gemeentelijk Beleidsteam	Directeur Exploitatie

De taken en verantwoordelijkheden van de HTM functionarissen worden hieronder nader uitgewerkt.

Beschrijving taken HTM functionarissen:

Fase	HTM Functionaris
Dagelijkse Routine:	Coördinator Centrale Verkeersleiding (CVL)
	<ul style="list-style-type: none">▪ Heeft de leiding namens HTM op plaats incident;▪ Informeert het Calamiteitenteam over de stand van zaken;▪ Is op plaats incident het aanspreekpunt voor de hulpdiensten en is beschikbaar voor de CTPI;▪ Voert instructie uit van het ter plekke bevoegde gezag;▪ Verleent zelfstandig hulp of neemt zonodig zelfstandig bestrijdingsmaatregelen;▪ Coördineert op de plaats van het incident taken van werkzaamheden rond herstel van infrastructuur en exploitatie, reizigersopvang en het aanbieden van alternatief vervoer, conform de instructie van het HTM-calamiteitenteam;▪ Ziet toe dat de spanning van de bovenleiding alleen wordt ingeschakeld met zijn toestemming i.v.m. veiligheid plaats incident;▪ Maakt rapport van bevindingen ter plaatse op voor de Manager Rail.

Fase	HTM Functionaris
GRIP 1	Wachtdienst Tram. ((ass.) bedrijfsleider, met 24 hrs bereikbaarheid)
	<ul style="list-style-type: none">▪ Vangt personeel op▪ Neemt regie calamiteit i.o.m. coördinator▪ Meldt zich bij het CTPI en blijft daar ter plaatse▪ Onderhoudt contact met CVL▪ Informeert manager Rail en eventueel Voorlichting▪ Beslist i.o.m. CVL inzet vervangend vervoer

Fase	HTM Functionaris
GRIP 2	Manager Rail.
	<ul style="list-style-type: none">▪ Meldt zich bij het Regionaal Operationeel Team (ROT) in het Hoofdbureau Politie, Patijnlaan 35 te Den Haag▪ Beslist beleidsmatig binnen het tactisch niveau▪ Onderhoudt contacten met zijn vertegenwoordiger in het CTPI▪ <i>Onderhoudt contacten met zijn vertegenwoordiger in het GBT</i>▪ <i>Werkt voor zijn discipline de op GBT niveau genomen besluiten nader uit.</i>

Fase	HTM Functionaris
GRIP 3	Directeur Exploitatie.
	<ul style="list-style-type: none">▪ Meldt zich zo <i>spoedig mogelijk</i> bij het Gemeentelijk Beleidsteam, dat onder leiding staat van de burgemeester (in het stadhuis), kamer A04.20.▪ <i>Adviseert de burgemeester bij het nemen van strategische beleidsbeslissingen op bestuurlijk beleidsniveau</i>▪ <i>Neemt ten aanzien van zijn eigen discipline strategische beslissingen in het kader van crisismanagement</i>▪ Onderhoudt contacten met zijn vertegenwoordiger in het ROT

Alarmering en bereikbaarheid van deze functionarissen: via HTM Centrale Verkeersleiding:

070-3848081 (24 hrs bezetting).

Voorts kan via de Centrale Meldkamer Haaglanden van de drie hulpdiensten (CMK, RAC en CPA) altijd direct met de CVL HTM contact worden opgenomen.

deelprocessen

Hieronder volgt een totaaloverzicht van de 26 deelprocessen welke aan de orde (kunnen) komen ten tijde van een ramp / zwaar ongeval. Tevens is in de onderstaande tabel weergegeven:

- wie verantwoordelijk is (**V**) en / of
- wie de taken uitvoert danwel daarbij betrokken kan worden, (**U**) en / of
- wie een adviserende rol heeft (**A**). Deze taken worden per deelproces verder uitgewerkt.

uitvoering en

verantwoordelijkheden

Bij de 26 deelprocessen zijn de volgende diensten betrokken met de volgende coördinerende en uitvoerende taken. De processen 7, 8, 21 en 25 zijn voor het rampbestrijdingsplan voor de Tramtunnel Grote Marktstraat niet relevant en zodoende grijs gekleurd.

Processen	Dienst	Gemeente	Regionale Brandweer	Brandweer	Politie	GHOR	HTM/ BHV
1	Alarmering	U	V/U	U	U	U	U
CLUSTER BRON- EN EFFECTBESTRIJDING							
2	Bestrijden brand en emissie gevaarlijke stoffen		U	V/U			U
3	Redden en technische hulpverlening	-	-	V/U	-	A	U/A
4	Waarnemen en meten	-	V/U	U	-	-	-
5	Waarschuwen bevolking	U	V/U	U	U	A	
6	Toegankelijk en begaanbaar maken	U	-	V/U	U	-	U
7	Ontsmetten van mens en dier	-	U	V/U	-	A	
8	Besmettingscontrole en organisatie ontsmetten van voertuigen	-	U	V/U	-	A	-
CLUSTER GENEESKUNDIGE HULPVERLENING							
9	Spoedeisende medische hulpverlening	-	-	U	-	V/U	-
10	Openbare gezondheidsbescherming bij ongevallen en rampen	-	-	U	-	V/U	-
11	Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen	U	-	-		V/U	U
CLUSTER RECHTSORDE EN VERKEER							
12	Ordehandhaving	-	-	-	V/U	-	U
13	Afzetten en afschermen	U	U	U	V/U	-	U
14	Verkeer regelen	U	-	-	V/U	-	-
15	Gidsen	-	-	-	V/U	-	U
16	Ontruimen en evacueren - Ontruimen = 1 ^e verantwoordelijkheid <i>politie</i> - Evacueren = 1 ^e verantwoordelijkheid <i>gemeente</i>	V/U	-	A/U	V/U	-	U
17	Identificeren van slachtoffers	U	-	-	V/U	U	-
18	Strafrechtelijk onderzoek	-	-	-	V/U		-
CLUSTER BEVOLKINGSZORG							
19	Voorlichting	V/U	U	U	U	U	U/A
20	Opvang en verzorging	V/U	-	-	U/A	U/A	
21	Primaire levensbehoeften	V/U	-	-	-	-	-
22	Registratie van slachtoffers	V/U	-	-	U	U	U
23	Milieuzorg	V/U	-	-	-	-	-
24	Schaderegistratie	V/U	-	-	-	-	U/A
25	Uitvaartverzorging	V/U	-	-	-	U/A	-
26	Nazorg	V	-	-	-	U/A	U

E. Kaarten

inleiding

Alle geografische gegevens uit de vorige structuurdocumenten worden hier op kaart bijeengebracht, zodat te allen tijde onmiddellijk zicht gekregen kan worden op de situatie bij de Tramtunnel Grote Marktstraat.

legenda

A. Op de geografische overzichtskaart staan de volgende gegevens:

1. Locatie Tramtunnel Grote Marktstraat + aanduiding uitgangen;
2. Plaats afzettingen (zie ook procesbeschrijvingen nrs. 13 en 14.;
 - a. Binnenring nrs. 1.1. tot en met 1.13;
 - b. Buitenring nrs. 2.1. tot en met 2.14;
3. Locatie eerste opvang / verzorging (Stadhuis);
4. Locatie CTPI (Grote Marktstraat t.h.v. de Voldersgracht);
5. Locatie Geneeskundige Combinatie (Spuiplein);
6. Locatie Nieuwe Kerk (Spui 175), zie procesbeschrijving nr. 17.

Deze kaart varieert in detailniveau.

- Met name ten behoeve van het CTPI is een grotere detailkaart tot en met de binnenring opgenomen.
 - Ten behoeve van een groter overzicht is met name voor het ROT een kaart tot en met de buitenring gemaakt.
- B. Overigens is aan dit plan toegevoegd een schematische kaart ten behoeve van het ontruimingsprotocol voor de Tramtunnel.
- C. Tot slot is een langsdoorsnedenkaart toegevoegd betreffende het gehele Souterrain, waarop in rode kleur is aangegeven hoe de vluchtwegen verlopen t.b.v. het ontruimingsplan, waarmee tegelijkertijd de toetreding voor de hulpdiensten bekend is gesteld.

PROCESDOCUMENTEN

Proces (1) Alarmering van bestuur en uitvoerenden

definitie

Het alarmeren van alle voor de rampenbestrijding benodigde functionarissen en instanties binnen de gemeentelijke organisatie, met als doel dat de rampenbestrijdingsorganisatie opgestart wordt. In deze opzet wordt ervan uitgegaan dat de HTM-organisatie reeds is gealarmeerd en opgeschaald, omdat het ontruimingsplan en calamiteitenplan binnen de context van de hierin uitgewerkte scenario's reeds eerder in werking worden gesteld dan dit rampbestrijdingsplan. Ook de hulpdiensten worden dan verondersteld al te zijn gealarmeerd, opgeschaald en ingezet.

Deze procesuitwerking beschrijft dus met name een GRIP-3 situatie, waarbij tot en met het GBT wordt opgeschaald, inclusief de daarbij benodigde gemeentelijke Actiecentra.

Afhankelijk van de zich voordoende situatie en de mate waarin een hulpvraag zich manifesteert richting de gemeentelijke diensten, wordt in onderling overleg met de betrokken piketfunctionarissen nader afgestemd tot welk niveau de gemeentelijke actiecentra worden opgeschaald.

wettelijke referentie

Wet rampen en zware ongevallen

verantwoordelijk

Gemeentelijk ambtenaar rampenbestrijding, door tussenkomst van Bureau OD van de Brandweer Den Haag en de Regionale Alarmcentrale.

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- het uitwisselen van alarmeringsgegevens tussen gemeenten en Regionale Alarmcentrale (RAC);
- volgens een op te stellen gemeentelijke alarmeringregeling, waarin staat door wie op welke wijze de in te schakelen functionarissen, diensten en organisaties worden gealarmeerd;
- de interne alarmering van diensten en organisaties is vastgelegd in desbetreffende deelplannen;
- het nagaan of de operationele leden van het Gemeentelijk Beleidsteam gewaarschuwd zijn;
- het inrichten van een gemeentelijk beleidscentrum.

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

Alarmering door	Van
Regionale Alarmcentrale	Ambtenaar Rampenbestrijding
Ambtenaar Rampenbestrijding	De gemeentelijke rampenbestrijdingsorganisatie Controle aanwezigheid van de operationele vertegenwoordiging in de GBT En tenminste de bijbehorende gemeentelijke AC's Voorlichting, Opvang en Verzorging en CRIB, al dan niet gedeeltelijk.

- Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdokument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.

**nadere
uitwerking**

Dit proces is in algemene zin uitgewerkt in:

- procesplan 'Alarmering van bestuur en uitvoerenden'
-

Proces (2) Bestrijden brand en emissie gevaarlijke stoffen

definitie	Het beperken en bestrijden van brand en de emissie van gevaarlijke stoffen.
activiteiten	<p>De activiteiten op hoofdlijnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• het beperken en bestrijden van brand• het beperken en bestrijden van de emissie van gevaarlijke stoffen
diensten en externe organisaties	<p>De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:</p> <ul style="list-style-type: none">• materiële ondersteuning<ul style="list-style-type: none">- aannemers- gemeentewerken- regionaal militair commandant- systeemeigenaar / beheerder• bouwkundig advies<ul style="list-style-type: none">- gemeente• energie- en watervoorziening<ul style="list-style-type: none">- nutsbedrijven• objectkennis en informatie<ul style="list-style-type: none">- systeemeigenaar / beheerder• gevaarsinschatting<ul style="list-style-type: none">- meteorologische diensten- Medisch Milieukundige/GAGS• Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdocument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
Operationele prestaties	3 TS + 1 AB 75 + 1 HV + 2 OvD + 1 COH + 1 CvD (zie tevens uitruk- en inzet-procedure, behorende bij aanvalsplan Brandweer Den Haag)
nadere uitwerking	<p>Dit proces is nader uitgewerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none">• Handboek ongevalbestrijding gevaarlijke stoffen• Handboek brandweercompagnie (te vervangen door het nog te maken Handboek brandweeroptreden HRH)

Proces (3) Redden en technische hulpverlening

definitie

Alle activiteiten gericht op het bevrijden van mensen en dieren uit benarde situaties en het beperken van omgevingsgevaar.

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- het stabiliseren van de situatie
 - het bevrijden van mensen en dieren
 - het vervoer van mensen en dieren naar veilige locaties waar overdracht aan geneeskundige hulpverlening plaats kan vinden
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- geneeskundige hulpverlening (adviserend)
 - triage
 - afstemming overname
 - gemeentewerken, aannemers
 - stabilisatie situatie, stutwerk, inzet groot materieel
 - bouwkundige beoordeling
 - Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdocument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- Handboek brandweercompagnie
(te vervangen door het nog te maken Handboek brandweeroptreden HRH)
-

Operationele prestaties

Als bij proces 2 (i.r.t. scenario's) 3 TS + 1 AB 75 + 1 HV + 2 OvD + 1 COH + 1 CvD (zie tevens uitruk- en inzetprocedure, behorende bij aanvalsplan Brandweer Den Haag).

Proces (4) Waarnemen en meten

definitie

Het georganiseerd en gestructureerd verzamelen van (meet)gegevens over aard, ernst en omvang van een gevaarstoestand, om beslissingen over de veiligheid van bevolking en bestrijders te kunnen nemen.

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- het uitvoeren van metingen
 - het interpreteren van metingen
 - het presenteren van een gevaarsanalyse
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- Uitvoering
 - meetploegen Waarschuwings- en Verkenningdienst (regionale brandweer)
 - overige deskundigen en/of instellingen
 - milieudiensten
 - DCMR
 - systeemeigenaren/systeembeheerders meetnetten
 - keuringsdiensten
 - Medisch Milieudeskundige/GAGS
 - effecten van concentraties op mensen
 - RiVM
 - metingen door milieu-ongevallendienst
 - BoT-mi
 - gevaarsevaluaties met aandacht voor effecten op lange termijn
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- Handboek Waarschuwings- en Verkenningdienst HRH
-

Proces (5) Waarschuwen bevolking

definitie

Het attenderen van de bevolking op een gevaar of dreigend gevaar en het daarbij geven van een eerste gedragsadvies.

Gegeven het scenario wordt ingeschat dat dit proces in zeer beperkte mate relevant is. Het gaat hier qua gedragsbeïnvloeding immers niet over acuut dreigend gevaar voor de omgeving, maar meer om het logistieke belang van het vrijmaken van het gebied in de onmiddellijke omgeving van het incident. De rampenzender RTV West kan daarbij worden ingezet.

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- niet acuut: het waarschuwen van de bevolking via de regionale rampenzender RTV West;
 - wel acuut: het waarschuwen van de bevolking met een attentiesignaal middels sirenes, geluidswagens, e.d., direct gevolgd door een eerste gedragsadvies via snelle media, zoals landelijke en/of lokale radio/tv;
 - met de regionale omroep / rampenzender Radio West zijn hiertoe afspraken gemaakt; na een acute waarschuwing volgt aanvullende informatie als onderdeel van het proces voorlichting (cluster bevolkingszorg).
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- Politie Haaglanden
 - Evt. voorlichting middels geluidswagens
 - GHOR Haaglanden
 - adviserend
 - RTV West
 - het uitzenden van het gedragsadvies en de nadere informatie
 - Voorlichting (gemeente)
 - het geven van nadere informatie, volgend op het eerste gedragsadvies
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- Handboek Waarschuwings- en Verkenningdienst HRH
 - Regeling Radio West/RTV West
-

Proces (6) Toegankelijk en begaanbaar maken

definitie

Het begaanbaar maken van aanvoerwegen naar en afvoerwegen van het rampterrein, tevens het opruimen van voor de bestrijding van de ramp of het zware ongeval hinderlijke blokkades in het rampterrein. Dit proces betreft niet het herstel van infrastructuur in oorspronkelijke staat.

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- het opruimen van versperringen op het rampterrein
 - het begaanbaar maken van aanvoer/afvoerwegen
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- gemeentewerken
 - uitvoering
 - overname van het proces om een meer structurele oplossing te organiseren
 - systeemeigenaren/systeembeheerders
 - het herstel van de infrastructuur in hun eigendom
 - Ministerie van Defensie
 - het beschikbaar stellen van zwaar materieel
 - aannemers
 - het beschikbaar stellen van zwaar materieel
 - Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdocument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
-

nadere uitwerking

Dit proces is niet nader uitgewerkt in een separaat procesplan.

Proces (7)

Ontsmetten van mens en dier

De maatscenario's bevatten geen gebeurtenissen waardoor een nadere uitwerking van dit proces in dit plan voorzienbaar wordt geacht. Mocht het in de praktijk onverhoopt noodzakelijk blijken dan wordt er verwezen naar de algemene procesbeschrijving uit het gemeentelijke rampenplan.

Proces (8)

Besmettingscontrole en de organisatie van het ontsmetten van voertuigen

De maatscenario's bevatten geen gebeurtenissen waardoor een nadere uitwerking van dit proces in dit plan voorzienbaar wordt geacht. Mocht het in de praktijk onverhoopt noodzakelijk blijken dan wordt er verwezen naar de algemene procesbeschrijving uit het gemeentelijke rampenplan.

Proces (9) Spoedeisende medische hulpverlening

definitie Het in georganiseerd verband verrichten van gewondenzorg op of nabij de plaats van een ramp of zwaar ongeval. De hulpverlening strekt zich uit vanaf het opsporen van de gewonden, tot het zonedig onderbrengen in het ziekenhuis.

activiteiten De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- geneeskundige hulpverlening ter plaatse
- medisch transport
- hulpvermogen in ziekenhuizen
- continuïteit reguliere zorg

diensten en externe organisaties De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- spoedeisende medische hulpverlening
 - Centrale Post Ambulancevervoer
 - ambulancediensten
 - ziekenhuizen
 - Medisch Mobiel Team (ondersteuning ambulancepersoneel)
 - SIGMA
 - Traumacentrum
 - huisartsen
 - apotheken
 - Nederlandse Rode Kruis
 - redden, toegankelijk maken
 - brandweer
 - verkeer regelen, gidsen, ontruimen en evacueren
 - politie
 - voorlichting, registratie
 - gemeenten
-

operationele prestaties In de Leidraad Operationele Prestaties zijn diverse rekenformules uitgewerkt op basis waarvan (in tijd) het benodigd potentieel bij een bepaald slachtofferbeeld berekend kan worden. Onderstaand worden de uitkomsten van deze formules bij het slachtofferbeeld van dit RBP weergegeven.

Benodigd potentieel bij scenario I:

- In het 1^e uur zijn 16 ambulances nodig voor initiële stabilisatie van T1 slachtoffers
- Er is 1 geneeskundige combinatie nodig voor de initiële opvang / behandeling / stabilisatie van T2 slachtoffers
- Voor het vervoer en de behandeling / stabilisatie ter plaatse van alle T1 en T2 slachtoffers binnen de gestelde 6 uur termijn zijn in tot. 22 ambulances nodig
- Er is 1 MMT (waarvan 1 als vast onderdeel van de geneeskundige combinatie) nodig voor de behandeling / stabilisatie ter plaatse

zie ommezijde!

- Voor de T3 slachtoffers dient een behandelcentrum c.q. opvangcentrum te worden ingericht in het stadhuis. Dit wordt bemenst door 1 huisarts, 1 ambulanceteam en 2 EHBO-ers. Hiermee wordt voorkomen dat deze slachtoffers het meest bijzijnde ziekenhuis (MCH locatie Westeinde) overbelasten.
- **De Geneeskundige Combinatie wordt in principe ingericht op het Spuiplein (naast het stadhuis).**

Benodigd potentieel bij scenario II:

- In het eerste uur zijn 9 ambulances nodig voor initiële stabilisatie van T1 slachtoffers
- Er is 1 Geneeskundige combinatie nodig voor de initiële opvang / behandeling / stabilisatie van T2 slachtoffers
- Voor het vervoer en de behandeling / stabilisatie ter plaatse van alle T1 en T2 slachtoffers binnen de gestelde 6 uur termijn zijn in totaal 13 ambulances nodig
- Er is 1 MMT (heli), als vast onderdeel van de geneeskundige combinatie) nodig voor de behandeling / stabilisatie ter plaatse

**nadere
uitwerking**

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- GHOR procesplan 2004
-

Proces (10) Openbare gezondheidsbescherming bij ongevallen en rampen

definitie

Het proces OGOR omvat alle activiteiten die als doel hebben het uitbannen, dan wel voorkomen of zoveel mogelijk terugdringen van schade aan de volksgezondheid of ziekten veroorzaakt door milieucalamiteiten of uitbraak van infectieziekten.

Het proces is tweeledig:

- Infectieziektebestrijding en technische hygiëne: alle activiteiten met als doel het uitbannen, dan wel voorkomen en zoveel mogelijk terugdringen van infectieziekten.
 - Medische milieukunde: is er op gericht om de nadelige invloeden op de gezondheid door verspreiding via voedsel, drinkwater en leefomgeving te beoordelen en zondig maatregelen te (laten) treffen. De nadelige invloeden op de gezondheid kunnen voortkomen uit blootstelling tijdens een incident en door eventuele besmetting na een incident.
-

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- metingen
 - beoordeling, advisering en (gezondheids)voorlichting
 - monitoren en collectief gezondheidsonderzoek
 - maatregelen geneeskundig en vaccinatie/medicatie
 - verzamelen van besmette waren
 - continuïteit reguliere zorg
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- OGOR activiteiten
 - GGD'en
 - RIVM
 - LCI
 - huisartsen
 - apotheken
 - ontsmetten van mens en dier, waarnemen en meten, waarschuwen bevolking
 - brandweer
 - ontruimen en evacueren, afzetten en afschermen
 - politie
 - voorlichting, verzamelen besmette waren
 - gemeenten
-

operationele prestaties Gezien de maatregelen die bij de bouw van de Tramtunnel Grote Marktstraat zijn genomen is inzet i.h.k.v. OGOR niet waarschijnlijk. Eventuele giftige rookgassen worden via een afzuig / afblaas installatie uit de tramtunnel verwijderd, op zodanige wijze dat deze ook geen gevaar voor de volksgezondheid van omstanders / omliggende bebouwing / bewoners zullen opleveren.

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- GHOR procesplan 2004
-

Proces (11) Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen

definitie	Het bevorderen van het herstel van het psychisch evenwicht van door een groot ongeval en ramp getroffen. De hulpverlening draagt bij aan het voorkomen van verwerkingsproblemen en verwerkingsstoornissen, alsmede aan een vroegtijdige herkenning en behandeling daarvan.
activiteiten	<p>De activiteiten op hoofdlijnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• eerste opvang• facilitering verwerking• behandeling• onderzoek• continuïteit reguliere zorg
diensten en externe organisaties	<p>De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:</p> <ul style="list-style-type: none">• psychosociale activiteiten<ul style="list-style-type: none">- GGZ instellingen en organisaties- Algemeen Maatschappelijk Werk- Bureau Slachtofferhulp- huisartsen- religieuze instellingen- GGD• opvang en verzorging<ul style="list-style-type: none">- gemeenten- Nederlandse Rode Kruis• nazorg<ul style="list-style-type: none">- gemeenten• Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdocument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
operationele prestaties	Op basis van het Procesplan PSHOR voor de regio Haaglanden is berekend dat een Opvangteam PSHOR gemiddeld 80 personen kan opvangen. In het geval van beide scenario's in dit RBP zijn er ongeveer 200 direct betrokkenen (de inzittenden van de tram die niet of licht gewond zijn en enkele omstanders die zich elders in de tramtunnel bevonden). Dit betekent dat er 2 Opvangteams PSHOR ingezet moeten worden.
nadere uitwerking	<p>Dit proces is nader uitgewerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none">• GHOR procesplan 2004

Proces (12) Ordehandhaving

definitie

Het er voor zorgdragen dat de openbare orde en de rechtsorde daadwerkelijk worden gehandhaafd.

- Bij handhaving openbare orde staat de politie onder gezag van de Burgemeester.
 - Bij handhaving van de rechtsorde staat de politie onder gezag van het openbaar Ministerie.
-

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- handhaving van de orde op en rond het rampterrein
 - het voorkomen en opsporen van strafbare feiten
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- Bureau Grootchalig en Bijzonder Optreden
 - Openbaar Ministerie
 - Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdocument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- Leidraad grootschalig en bijzonder optreden
-

Operationele prestaties

Nader in te vullen

Proces (13) Afzetten en afschermen

definitie

Het zorgen voor het ongestoord kunnen plaatsvinden van de activiteiten voor de bestrijding van een ramp of zwaar ongeval, door het afzetten van wegen en/of het afschermen van objecten of terreinen.

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- het vaststellen van het af te zetten gebied of object
 - het opstellen van een afzet- en bewakingsplan
 - het inwerking stellen van proces 14 (verkeer regelen)
 - het geven van verkeersinformatie
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- gemeentelijke diensten (o.a. voorlichting)
 - Bureau Verkeer
 - Wegbeheerder

 - Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdokument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

*Notitie "Tijdelijke afzettingen in de openbare ruimte" van de gemeente Den Haag.*³

Operationele prestaties

Nader in te vullen

Wijze van
afzetten /
afschermen

Activiteiten op hoofdlijnen:

1. vaststellen af te zetten gebied
2. opstellen van een afzet- en bewakingsplan
3. inwerking stellen van het proces 'verkeer regelen'

Na melding calamiteit gaat surveillance politie plaatse en overlegt met de officier van dienst van de brandweer.

Bij in werktreding van de binnen- of buitenring worden via de meldkamer de toegangswegen en de directe omgeving van het souterrain afgezet.

Binnenring

Dit zijn de toegangen tot het souterrain en het gebied in de directe omgeving daarvan. Primair geldt het afzetten van publiekingangen en de zorg dat publiek het souterrain niet meer kan betreden.

Publieksingangen van het souterrain, met formele ingang aanduidingen:

Kalvermarkt, in- en uitgang parkeergarage

K- Kalvermarkt zijde stadhuis

J- Spui t.h.v Intersport

H- Grote Marktstraat t.h.v. de Mac. Donalds

G- Grote Marktstraat t.h.v. de V en D (2x)

F- Grote Marktstraat t.h.v. de Hema

E- Grote Marktstraat t.h.v. de Peek en Cloppenburg

D- Grote Marktstraat t.h.v. "Contact"

C- Grote Marktstraat hoek Lutherse Burgwal

B- Grote Markt.

B- Grote Markt, in- en uitgang parkeergarage

A- Prinsegracht hoek Jan Hendrikstraat

Verkeersafzetting (statisch):

Kalvermarkt / Korte Houtstraat

Kalvermarkt Bagijnestraat

Kalvermarkt / Spui

Grote Marktstraat / Spui

Grote Marktstraat / Voldersgracht

Grote Marktstraat / 1^e Haagpoort

Grote Marktstraat / Wagenstraat (2 zijden)

Grote Marktstraat / Achterraamstraat

Grote Marktstraat / Raamstraat (2 zijden)

Grote Marktstraat/ Lutherse Burgwal

Grote Markt / Jan Hendrikstraat

Prinsegracht / Lange Beestenmarkt

Brouwersgracht / Prinsegracht

Zie verder de aanduidingen van de afzettingen binnen- en buitenring bij navolgend proces nr. 14: Verkeer regelen.

Proces (14) Verkeer regelen

definitie Het voorkomen en/of oplossen van verkeersopstoppingen en -stremmingen, zowel binnen als buiten het terrein waar een ramp of een zwaar ongeval heeft plaatsgevonden.

activiteiten De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- het opstellen van een verkeersplan
- het geven van verkeersinformatie
- het treffen van (tijdelijke) verkeersmaatregelen
- het houden van toezicht op de naleving

diensten en externe organisaties De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- wegbeheerders
- voorlichting
- KLPD
- ANWB

nadere uitwerking Dit proces is nader uitgewerkt in:

- Regeling Incidentmanagement
- Interne werkprocessen

Activiteiten

1. Opstellen van het verkeersplan
2. Geven van verkeersinformatie
3. Treffen van (tijdelijke) verkeersmaatregelen 1
4. Toezicht op de naleving

Voor onderstaande nummering is gekozen teneinde mogelijke verwarring te voorkomen met de reeds bestaande en formele hoofdletteraanduiding van de in-/uitgangen van de Tramtunnel Grote Marktstraat.

Verkeersafzetting binnenring:	Verkeersafzetting buitenring:
1.1. Kalvermarkt / Korte Houtstraat	2.1. Herengracht / Prinsessegracht
1.2. Kalvermarkt Bagijnestraat	2.2. Kneuterdijk / Lange Vijverberg
1.3. Kalvermarkt / Spui	2.3. Spui / Lange Poten
1.4. Grote Marktstraat / Spui	2.4. Jan Hendrikstraat / Westeinde
1.5. Grote Marktstraat / Voldersgracht	2.5. Torenstraat / Noordwal
1.6. Grote Marktstraat / 1 ^e Haagpoort	2.6. Laan / Korte Beestenmarkt
1.7. Grote Marktstraat / Wagenstraat (2 zijden)	2.7. Laan / Varkensmarkt
1.8. Grote Marktstraat / Achterraamstraat	2.8. Prinsegracht / Buitenom
1.9. Grote Marktstraat / Raamstraat (2 zijden)	2.9. Brouwersgracht / Prinsegracht
1.10. Grote Marktstraat/ Lutherse Burgwal	2.10. Hoge Zand / Lange Beestenmarkt
1.11. Grote Markt / Jan Hendrikstraat	2.11. Paviljoensgracht / Gedempte Burgwal
1.12. Prinsegracht / Lange Beestenmarkt	2.12. Paviljoensgracht / Stille Veerkade
1.13. Brouwersgracht / Prinsegracht	2.13. Lutherse Burgwal / Paviljoensgracht / Wagenstraat / Gedempte Burgwal
	2.14. Spui / Schedeldoekshaven.

Doorgeven stremming aan TIC (Traffic information center)/ ANWB in Utrecht. Het rechtstreekse telefoonnummer is: 030-2807350.

¹ Overheidstaken op het gebied van openbare orde, bewaking en beveiliging zijn in eerste aanleg aangelegenheden van de lokale politie. De gemeente (raad of b&w) is het bevoegd gezag t.a.v. verkeerstekens en tijdelijke maatregelen ter afwikkeling van het verkeer (Wegenverkeerswet). Het plaatsen van tijdelijke afzettingen in de openbare ruimte is een aangelegenheid van:

- de politie, indien behoefte van de openbare orde, bewaking en beveiliging
- de gemeente indien ten behoeve van het verkeer

In het geval dat de wegbeheerder een ander is dan de gemeente (Provincie, Rijk) is bovenstaande van toepassing op de betreffende overheid.

Operationele prestaties

Nader in te vullen

Proces (15) Gidsen

definitie

Het begeleiden van hulpverleningstransporten om de weg te wijzen en vrije doorgang te verlenen bij knelpunten. De hulpverleningseenheden die begeleid wensen / dienen te worden verzamelen zich bij een vastgelegde uitgangstelling (conform het logistiek verzorgingsplan van de Hulpverleningsregio Haaglanden), vanwaar ze worden begeleid naar het rampterrein.

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- het bepalen van de capaciteitsbehoefte
 - het vaststellen van knelpunten
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- Wegbeheerders
 - Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdokument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- Interne werkprocessen verkeer
-

Proces (16) Ontruimen en evacueren

definitie

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen ontruimen en evacueren.

- Ontruimen: in een acute situatie een bedreigd object of gebied vrijmaken van mens en dier.
 - Evacueren: het bij (voorzienbaar) dreigend gevaar onder begeleiding (meestal langdurig) weghalen van mensen en dieren uit een daartoe aangewezen gebied. De beslissing om over te gaan tot evacuatie wordt genomen door de burgemeester. Het verplaatsen van mensen binnen de gemeente geschiedt onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester.
-

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- in geval van ontruiming: het verplaatsen van bedreigde mensen naar een veiliger locatie
 - in geval van evacuatie: het verplaatsen van bedreigde mensen en dieren naar een daartoe opgegeven locatie
 - het regelen van vervoer (dit geldt alleen voor het vervoer één en niet terug, dat valt onder nazorg)
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- waarschuwen bevolking
 - brandweer
 - opvang en verzorging
 - gemeentelijke diensten
 - registratie slachtoffers
 - gemeentelijke diensten
 - brandweer (adviserend t.b.v. ontruiming)
 - Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdocument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- betreffende de ontruiming:

- Interne werkprocessen⁴

betreffende de evacuatie:

- procesplan Evacuatie
 - procesplan Opvang en verzorging
 - procesplan Registratie slachtoffers
 - vervoer en terugkeer worden nader uitgewerkt⁵
-

⁴ Het vervoer bij ontruiming wordt geregeld door de politie.

⁵ Met betrekking tot het vervoer bij evacuatie is het van belang op te merken dat de Hulpverleningsregio Haaglanden een waakvlamovereenkomst heeft met vervoersmaatschappij Connexxion.

Proces (17) Identificeren

definitie

Vaststellen van de identiteit van overleden slachtoffers. **Opgemerkt zij dat het scenario hier voorshands niet van uit gaat. Mocht niettemin dit proces aan de orde komen, dan gaat men als volgt te werk:**

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- registratie ten behoeve van identificatie (geen CRIB)
 - identificatie
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- specialistische en technische recherche
 - Rampen Identificatie Team (RIT)
 - Openbaar Ministerie
 - gemeente (registratie)
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- Regeling Rampen Identificatie Team
 - Interne werkprocessen
-

Uitvoering

Identificatie en registratie van slachtoffers vindt plaats onder de verantwoordelijkheid van de lokale recherche, waarbij ondersteuning mogelijk is van specialistische en centrale recherche onderdelen.

Indien er sprake is van een rampsituatie met een groot aantal dodelijke slachtoffers wordt het Rampen Identificatie Team ingeschakeld.

Indien een CRIB is opgericht worden gegevens en de identiteit van de slachtoffers zo spoedig mogelijk aan het CRIB meegedeeld. Over de identiteit van slachtoffers worden geen publieke mededelingen gedaan, dan na goedkeuring door de burgemeester.

Afvoeren

Ingeval van overleden slachtoffers, worden deze overgebracht naar:

Nieuwe Kerk
Spui 175
2511 BM 's-Gravenhage
(070) 363 49 17

Proces (18) Strafrechtelijk onderzoek

definitie

Het opsporen van strafbare feiten voor, tijdens en na de ramp

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- waarheidsvinding
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- Openbaar Ministerie
 - Specialistische en technische recherche
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- Wetboek van Strafvordering
 - Wetboek van Strafrecht
 - Leidraad Grootschalig Optreden
 - Interne werkprocessen
-

Het strafrechtelijk onderzoek kan zijn gericht op de tijd voor de ramp, tijdens de ramp en na de ramp. De resultaten van het onderzoek worden tevens gebruikt voor de evaluatie van de gebeurtenissen.

Strafrechtelijk onderzoek vindt plaats door de politie onder het gezag van het Openbaar Ministerie en onder verantwoordelijkheid van de lokale recherche, waarbij er ondersteuning mogelijk is van specialistische en centrale recherche onderdelen.

Proces (19) Voorlichting

definitie	Het vergaren, het verwerken en verstrekken van zinvolle informatie, met als doel het informeren van de betrokkenen en het beperken van de gevolgen van het incident door de betrokkenen te adviseren of te bewegen noodzakelijke maatregelen te treffen.
verantwoordelijk	De directie Voorlichting & Externe Betrekkingen c.q. het Actiecentrum Voorlichting.
activiteiten	<p>De activiteiten op hoofdlijnen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none">• het informeren van de doelgroepen over de ontstane situatie• het informeren van de doelgroepen het ingezette beleid van en de getroffen beschermingsmaatregelen door de overheid• het adviseren en stimuleren van de doelgroepen tot het zelfstandig treffen van bepaalde beschermingsmaatregelen• het bieden van ondersteuning bij de bestrijding, beheersing en afhandeling van de ramp• het bieden van ondersteuning bij het herstel en terugkeer naar de normale situatie na een ramp• het zorg dragen voor onderhouden van contacten en het afstemmen met de operationele voorlichting en de beleidsvoorlichting• het inrichten van een perscentrum• <i>het plegen van afstemming met HTM Communicatie t.a.v. berichtgeving richting media en publiek. Daartoe zijn in relatie tot dit plan nadere onderlinge werkafspraken gemaakt, die enerzijds de regierol van het actiecentrum Voorlichting onder rampomstandigheden volledig bevestigen en tegelijkertijd ook recht doen aan de zelfstandige communicatiebehoefte die de HTM in voorkomende omstandigheden heeft.</i>
diensten en externe organisaties	<p>De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:</p> <ul style="list-style-type: none">• voorlichters van andere betrokken (lokale) overheden of semi-overheden• voorlichters van de grotere bedrijven• regionale rampenzender (RTV West) en andere media• de regionale voorlichtingspool• Nationaal Voorlichtingscentrum NVC (Ministerie van VWS)• Functionarissen van de HTM worden hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdokument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
nadere uitwerking	<p>Dit proces is nader uitgewerkt in:</p> <ul style="list-style-type: none">• procesplan 'Voorlichting' van de directie VEB• Uitvoeringsregeling Radio West• Regionaal draaiboek crisiscommunicatie

Proces (20) Opvang en verzorging

definitie

Het opvangen en verzorgen van slachtoffers (waaronder daklozen, lichtgewonden, evacués) voor de periode dat ze nog niet naar huis kunnen terugkeren, dan wel hun huis niet kunnen bereiken. In dit verband moet ook rekening worden gehouden met de opvang van dieren.

Het proces 'opvang en verzorging' kan in gang gesteld worden naar aanleiding van een (acute) ontruiming door de politie of een (geplande) evacuatie. In geval van een evacuatie is de gemeente verantwoordelijk voor het vervoer van de slachtoffers. Bij een ontruiming zal de politie het vervoer op zich nemen.

verantwoordelijk

De dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheidsprojecten c.q. het Actiecentrum Opvang en Verzorging.

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- het vaststellen en organiseren van de benodigde opvangcapaciteit;
 - *ingeschat wordt hierbij dat rekening moet worden met zo'n 50 tot 100 ontredderden;*
- het organiseren van faciliteiten in het opvangcentrum (zie hieronder bij: 'locatie').
- het organiseren van producten en voorzieningen in de opvangcentra;
 - *waaronder wordt begrepen de opgevangen in de gelegenheid te stellen met het thuisfront c.q. verwanten contact op te nemen voor evt. verdere opvang, afhalen, geruststelling etc.*

locatie

Als eerste opvanglocatie is aangewezen het Stadhuis, Spui, Bedrijfsrestaurant. Deze ruimte kan door tussenkomst van de Facilitaire Dienst (FAD) van de gemeente Den Haag als zodanig worden ingericht en benut.

Bereikbaarheid Centrale Meldkamer Stadhuis (FAD);

- *tussen 08.00 en 20.00u.: 070-3533000;*
- *tussen 20.00 en 08.00u.: 070-3532400.*

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties kunnen een rol spelen bij dit proces:

- Rode Kruis
- vervoersbedrijven
- Maatschappelijke en pastorale dienstverlening
- Dierenambulance
- Veterinaire Inspectie voor de Volksgezondheid

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- procesplan 'Opvang en verzorging'

Proces (21) Primaire levensbehoeften

De maatscenario's bevatten geen gebeurtenissen waardoor een nadere uitwerking van dit proces in dit plan voorzienbaar wordt geacht. Mocht het in de praktijk onverhoopt noodzakelijk blijken dan wordt er verwezen naar de algemene procesbeschrijving uit het gemeentelijke rampenplan.

Proces (22) CRIB (Centraal Registratie en Inlichtingenbureau)

Definitie

Het CRIB heeft tot taak het gericht verzamelen en verwerken van persoonsgegevens van mensen die op enigerlei wijze betrokken zijn bij rampen zware ongevallen & grootschalige incidenten. Het belang van registreren is groot, omdat het de basis vormt voor onder meer:

- **de publieksvoorlichting;**
- **de informatieverstrekking aan verwanten;**
- **de aansturing van gemeentelijke processen.**

verantwoordelijk

Dienst Burgerzaken; Actiecentrum CRIB

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- het registreren, verzamelen, groeperen en verifiëren van alle gegevens over slachtoffers, zo nodig met gebruikmaking van de gewondenlijsten vanuit de GHOR/GGD;
- het openstellen van de verwantentelefoon (i.o.m. Actiecentrum Opvang en Verzorging);
- het op basis van de registratie verstrekken van informatie aan de burgemeester en het Gemeentelijk Beleidsteam;
- het door tussenkomst van het Gemeentelijk Beleidsteam informeren van de afdeling Voorlichting t.b.v. informeren van publiek en media;
- het door tussenkomst van het Gemeentelijk Beleidsteam informeren van het actiecentrum Voorlichting t.b.v. het verstrekken van persoonlijke/vertrouwelijke informatie aan familie/relaties van slachtoffers;
- het CRIB verstrekt niet eigenhandig informatie aan derden, voorlichting van bevolking en media behoort niet tot de doelstellingen van het CRIB.

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- Registratie
 - gemeentelijk 'Centraal Registratie en Inlichtingen Bureau' (CRIB)
 - Ned. Rode Kruis
 - politie
 - ziekenhuizen
 - gemeentelijk Actiecentrum Opvang en Verzorging
- Voorlichting
 - gemeentelijk Actiecentrum Voorlichting
- Ondersteuning
 - verwanteninformatie VWS (m.m.v. Ned. Rode Kruis)
 - vreemdelingendienst
 - tolken
- Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdocument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- procesplan 'Slachtofferregistratie / CRIB'

Proces (23) Milieuzorg

definitie	Milieuzorg omvat alle maatregelen die zijn gericht op het behoud van de kwaliteit van het milieu in geval van een ramp of zwaar ongeval.
verantwoordelijk	Dienst Stadsbeheer
activiteiten	De activiteiten op hoofdlijnen zijn: <ul style="list-style-type: none">• het maken van een inschatting van de mogelijke schade aan het milieu• het treffen van maatregelen die de schade voor het milieu beperken• het hierbij laten adviseren door milieudeskundigen
diensten en externe organisaties	De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces: <ul style="list-style-type: none">• waterschappen en rioolbeheerders• de inspecties voor Gezondheidsbescherming en Volksgezondheid en Milieuhygiëne• de Medisch Milieukundige/GAGS• de Provinciale Milieudienst• Ministerie van VROM• het RIVM• de brandweer (meten en waarnemen, ontsmetting)• actiecentrum Schaderegistratie
nadere uitwerking	Dit proces wordt nog nader uitgewerkt in: <ul style="list-style-type: none">• procesplan 'Milieuzorg'

Proces (24) Schaderegistratie

definitie

Het proces 'schaderegistratie' start in de fase van acute rampbestrijding en loopt door in de nazorgfase. In de eerste fase gaat om het beperken van schade, het voorkomen van vervolgschade, het starten met de schaderegistratie en het informeren van het Gemeentelijk Beleidsteam.

Voor de organisatie en coördinatie van de schaderegistratie wordt een bureau Centrale Registratie en Aanmelding Schade (CRAS) ingericht, waarin de overheid, verzekeraars en betrokkenen samenwerken.

verantwoordelijk

Procesverantwoordelijk: Dienst Stedelijke Ontwikkeling;

Uitvoering door: *Facilitaire Dienst, Bureau Gemeentelijk Risicomanagement, Actiecentrum CRAS.*

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn:

- het beperken van schade en het voorkomen van vervolgschade
 - het vormen van een beeld over de omvang en ernst van de schade
 - het informeren van het Gemeentelijk Beleidsteam
 - het stellen van prioriteiten voor opruiming en herstel
 - het vaststellen van eventuele aansprakelijkheid
 - het eventueel starten van een strafrechtelijk onderzoek
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- Bureau Coördinatie Expertise-organisaties (BCE)
 - Verzekeraars hulpdienst (VHD) / Stichting Salvage
 - Bureau Voorlichting Verzekering
 - Stichting Nationaal Rampenfonds
 - Bureau Laser (uitvoeringsorganisatie Ministerie van LNV)
 - Politie / Openbaar Ministerie (strafrechtelijk onderzoek)
 - Gemeentelijk proces Nazorg
-
- Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdocument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- procesplan 'Schaderegistratie / CRAS'
-

Proces (25) Uitvaartverzorging

De maatscenario's bevatten geen gebeurtenissen waarbij grote aantallen doden vallen. Een centraal gecoördineerde uitvaartverzorging is derhalve niet noodzakelijk. Mocht het in de praktijk onverhoopt noodzakelijk blijken dan wordt er verwezen naar de algemene procesbeschrijving uit het gemeentelijke rampenplan.

Proces (26) Nazorg

definitie

Het voorzien in een voldoende nazorg aan zowel direct getroffen en indirect getroffen, alsmede aan alle bij de hulpverlening betrokken organisaties en functionarissen is een belangrijk onderdeel van de rampenbestrijding en moet als proces zo vroeg mogelijk in gang gezet worden.

Nazorg betreft zowel de psychosociale zorg na de ramp als de administratief-juridische en financieel-economische nazorg. Alle gemeentelijke diensten hebben hierin een belangrijke functie. Er is een sterke relatie met voorlichting, psychosociale zorg, milieu, uitvaartverzorging en schadeafhandeling.

verantwoordelijk

De gemeentelijke diensten in gezamenlijkheid, relevantie is incidentafhankelijk.

activiteiten

De activiteiten op hoofdlijnen zijn, indien en voorzover relevant:

- het evt. instellen van een Informatie- en Adviescentrum (IAC);
 - het creëren van randvoorwaarden voor de psychosociale nazorg;
 - het creëren van randvoorwaarden voor administratief-juridische en financieel-economische nazorg;
 - het in gezamenlijkheid van gemeente, operationele diensten en andere betrokken organisaties opstellen van een nazorgplan;
 - materiële en financiële bijstand;
 - het instellen van commissie financiële afwikkeling.
-

diensten en externe organisaties

De volgende diensten en externe organisaties spelen een rol bij dit proces:

- gemeentelijke diensten
 - GHOR
 - nutsbedrijven
 - waterschappen
 - overigen

 - Functionarissen van de HTM kunnen hierbij in de uitvoering c.q. advisering worden betrokken. Zie Structuurdocument D. (leiding, coördinatie en uitvoering) van dit plan voor de functionele aanspreekpunten.
-

nadere uitwerking

Dit proces is nader uitgewerkt in:

- procesplan 'Nazorg'
-

Bijlage I. Context rampenbestrijding

achtergrond

Rampenbestrijding is het geheel van overheidsmaatregelen ter bescherming van de bevolking en gericht op de beperking of verzachting van de gevolgen van zware ongevallen en rampen. De rampenbestrijdingsorganisatie wordt in het leven geroepen wanneer zich een incident of een ramp voordoet. De organisatie wordt opgebouwd, passend / toegesneden op de aard en omvang van het incident of de ramp. Daartoe wordt gewerkt met verschillende coördinatiefasen. De rampenbestrijdingsorganisatie wordt opgetuigd vanuit de dagelijks opererende regionale en gemeentelijke diensten. Door minimale wijzigingen kan vanuit de dagelijkse werkzaamheden worden opgeschaald van kleinschaligheid naar (wanneer dit nodig is) grootschaligheid.

Om een goede voorbereiding te garanderen schrijft de Wet rampen en zware ongevallen (WRZO) verschillende plannen voor. Eén van die plannen is het rampbestrijdingsplan. Iedere burgemeester moet voor elke ramp / zwaar ongeval waarvan plaats, aard en gevolgen voorzienbaar zijn, een rampbestrijdingsplan vaststellen met daarin alle voor die ramp, of dat zwaar ongeval, te nemen maatregelen.

wel besproken in het rampbestrijdingsplan

In het rampbestrijdingsplan zijn opgenomen de uitzonderingen op de normale, dagelijkse gang van zaken, alsmede de momenten en situaties van coördinatie en samenwerking van en tussen de verschillende betrokken disciplines.

niet besproken in het rampbestrijdingsplan

In het rampbestrijdingsplan zijn niet opgenomen de gedetailleerde beschrijving van taken en verantwoordelijkheden van de betrokken disciplines. Tevens zijn de normale, dagelijkse werkprocessen niet opgenomen, tenzij dit noodzakelijk is ter verduidelijking van de coördinatie en de samenwerkingsmomenten. Ook is het rampenplan niet opgenomen daar dit als bekend verondersteld wordt. Werkinstructies en aanvalsplannen dienen aan te sluiten op het rampbestrijdingsplan, maar zijn hier vooralsnog niet opgenomen.

beheer van het model rampbestrijdingsplan

De omstandigheden waarop de rampbestrijdingsplannen gebaseerd zijn, zijn aan verandering onderhevig. Daarom is het zaak rampbestrijdingsplannen periodiek bij te werken.

Dit specifieke rampbestrijdingsplan zal periodiek geëvalueerd dienen te worden en zo nodig aangepast.

In de toekomst wordt voorzien in een update van het rampenplan en het rampbestrijdingsplan. In deze update zullen de processen evaluatie en nazorg meer concreet worden uitgewerkt.

GRIP- fasering

Om te voorkomen dat onnodig tijdverlies ontstaat ten tijde van een ramp of zwaar ongeval, is het noodzakelijk dat ongeacht de zich voordoende crisis het op elk moment duidelijk is hoe de verantwoordelijkheden lopen. Deze inzichtelijkheid kan worden bevorderd door te werken met Coördinatiefasen. Onderstaand worden de verschillende Coördinatiefasen behandeld. In andere regio's worden deze opschalingfasen ook wel aangeduid als: GRIP, dat wil zeggen: 'Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure'.

dagelijkse routine Het monodisciplinaire optreden vormt de basis van de rampenbestrijdingsorganisatie. De parate diensten verrichten de dagelijkse taken. Ter plaatse vindt ad hoc afstemming plaats (tussen betrokkenen) in het zogenaamde motorkapoverleg. In het motorkapoverleg zitten de OvD-G, de OvD-B en het Kaderlid van het betreffende politiebureau of de Officier van Dienst politie.

GRIP 1 (CTPI)
In deze fase wordt het Coördinatieteam Plaats Incident (CTPI) opgestart. De parate diensten werken multidisciplinair samen op de plaats van het incident. Door de directe afstemmingsbehoefte van de diensten verzorgt het CTPI de coördinatie en geeft leiding aan de uitvoerende activiteiten. Tevens wordt de kernbezetting van het RCC gealarmeerd.

GRIP 2 (ROT)
Wanneer een incident een duidelijke uitstraling naar de omgeving heeft, treedt Coördinatiefase 2 in werking. Op dit moment werken de diensten multidisciplinair samen, vindt er tactische afstemming plaats en is er een volledige ROT-bezetting.

GRIP 3 (GBT)
In GRIP fase 3 vindt er niet alleen tactische maar ook strategische afstemming plaats. De burgemeester heeft de taak om in algemene zin de rampenbestrijding te coördineren. Er wordt een GBT geformeerd.

(RBT)
Wanneer de effecten van een incident de gemeentegrenzen overschrijden zal er een goede afstemming tussen de diensten moeten plaats vinden. Niet alleen moet er dan afgestemd worden tussen de hulpdiensten, maar ook tussen de betrokken gemeenten. Hiermee ontstaat een RBT.

context

rampbestrijdingsplan Dit rampbestrijdingsplan maakt deel uit van de totale structuur van planvorming rampenbestrijding in de Hulpverleningsregio Haaglanden. Deze structuur van de planvorming laat zich beschrijven als een 'huis'.

Het fundament van het huis wordt gevormd door:

- het gemeentelijk rampenplan;
- het operationeel basisplan.

Dit fundament wordt verstevigd met verschillende bouwstenen: plannen die zich richten op planmatige, multidisciplinaire bestrijding van voorzienbare rampen en zware ongevallen. Ook dit rampbestrijdingsplan is te beschouwen als zo'n losse bouwsteen.

Het dak van het huis wordt gevormd door overige samenwerkingsregelingen, die ten aanzien van gemeenten, lokale brandweerkorpsen en de operationele diensten binnen de regio zijn vastgesteld.

Het voor u liggende rampbestrijdingsplan dient als 'masterplan' voor een zonodige verdere uitwerking en detaillering op het niveau van monodisciplinaire planvorming, zoals bijvoorbeeld de uitwerking in concrete aanvalsplannen (brandweer).

De Hulpverleningsregio Haaglanden stelt zich tot taak middels coördinatie en modelontwikkeling te bewerkstelligen dat de totale planvorming rampenbestrijding binnen de regio zoveel mogelijk wordt geüniformeerd en onderling goed samenhangt.

Bijlage II. Gebruikers- en verzendlijst

Samenstellers/ gebruikers

Dit plan is tot stand gekomen in overleg en samenwerking met de volgende organisaties, die tevens in meerdere of mindere mate kunnen worden aangemerkt als evt. gebruikers van dit document:

naam organisatie
Brandweer Den Haag
Hulpverleningsregio Haaglanden (GHOR)
Politie Haaglanden, Operationele Zaken
Politie Haaglanden, Bureau Jan Hendrikstraat
HTM organisatie
Bestuursdienst, Directie VEB
Bestuursdienst, Directie Bestuurszaken
Dienst SZW Den Haag
Dienst Burgerzaken Den Haag

Verzending

Aan bovengenoemde organisaties c.q. –onderdelen, alsmede:

- Provincie Zuid-Holland;
- Projectorganisatie Tunnels Centrum;
- Projectorganisatie Randstadrail;
- GGD Den Haag;
- O-park (exploitant parkeergarage Souterrain).

Bijlage III. Administratieve regels en beheer

evaluatie van het rampbestrijdingsplan

- Ten minste iedere vier jaar vindt er een evaluatie plaats van de toestand (risicoanalyse), een en ander in overleg met de directie van het [bedrijf / object]. De burgemeester van de gemeente [naam] neemt hiertoe het initiatief;
- Jaarlijks wordt de inhoud van dit rampbestrijdingsplan getoetst en zo nodig gewijzigd c.q. aangepast. De ambtenaar rampenbestrijding neemt daartoe het initiatief;
- Jaarlijks worden alle middelen die ter uitvoering van dit plan noodzakelijk zijn getoetst en zo nodig bijgesteld. De ambtenaar rampenbestrijding neemt daartoe het initiatief;

oefenen

Burgemeester en wethouders verzorgen regelmatig een oefening waarbij het rampbestrijdingsplan op juistheid, volledigheid en bruikbaarheid wordt getoetst. Daarenboven dient iedere discipline de naar aanleiding van dit plan opgestelde draaiboeken jaarlijks te beproeven en zonodig bij te stellen.

Informatie voor burgers Het bevoegd gezag dient krachtens de Wet rampen en zware ongevallen betrokken burgers in te lichten over mogelijke incidenten. Hiertoe zal het rampbestrijdingsplan voor belangstellenden vier weken ter inzage liggen. Via kranten en huis-aan-huisbladen wordt een ieder hierop gewezen. Het bedrijf [naam] mag in deze openbare versie, bedrijfsvertrouwelijke informatie afschermen.

procedure voor wijzigingen

De ambtenaar rampenbestrijding is door de burgemeester gemandateerd het plan te wijzigen voor zover het administratieve aanpassingen betreft [bijvoorbeeld namen en telefoonnummers]. Hij draagt zorg voor een spoedige en juiste verwerking van correcties van deze gegevens en voor rondzending van de gewijzigde bladen aan de betrokken instanties.

Voor meer ingrijpende aanpassingen van dit rampbestrijdingsplan, dient een nieuw convenant opgesteld en ondertekend te worden.

Betreft	Verwijderen blad	Invoegen blad

Bijlage IV. Opkomsttijden

inleiding

Onderstaande opkomsttijden zijn vastgesteld aan de hand van referentiekaders, of daarvan afgeleid. Deze opkomsttijden gelden bij de uitvoering van alle deelprocessen.

opkomsttijden

Onderstaande tabel geeft het overzicht van de opkomsttijden, *na alarmering*:

Eenheid	Opkomsttijd
CTPI	30 min
RCC	45 min
GBT + gemeentelijke AC's	60 min
Brandweer (regionaal)	
1 ^e TS	6 min
2 ^e TS	8 min
3 ^e TS	12 min
4 ^e TS	15 min
AB	15 min
HV	12 min
1 ^e OvD	10 min
ROvD	30 min
COH	30 min
CvD	30 min
1 ^e peloton	30 min
1 ^e , 2 ^e en 3 ^e compagnie	1 ^e na 1 uur, 2 ^e en 3 ^e na 2,5 uur.
AGS	30 min (regiobrede dekking)
1 ^e meetploeg	30 min (eerst na 'nader bericht')
Politie	
1 ^e surveillance eenheid	5 min
2 ^e surveillance eenheid	8 min
3 ^e t/m 7 ^e surveillance eenh. alg.	15 min
Parate eenheid	15 min
Geneeskundig	
1 ^e ambulance	15 min
2 ^e ambulance	15 min
3 ^e t/m 15 ^e ambulance	15 min
16 ^e t/m 22 ^e ambulance	15 min
MMT	45 min
1 ^e SIGMA (onderdeel GNK-C)	45 min

Bijlage V. **Afkortingenlijst**

AB	Algemeen Bestuur
AB	Adembeschermingsvoertuig
ABH	Adembeschermingshaakbak
ABP	Ambulance Bijstands Plan
AC	Actiecentrum
AC	Algemeen commandant
AGS	Adviseur Gevaarlijke Stoffen (regionaal deskundige brandweer), voorheen: ROGS
AL	Auloladder
AM	Ambulance
AP	Aanvalsplan
ARB	Ambtenaar rampenbestrijding
BC	Bureauchef
BD	Bevelvoerder van Dienst
BGM	Burgemeester
BHV	Bedrijfshulpverleningsorganisatie (HTM)
BOT-mi	Beleidsondersteunend Team milieu-incidenten
BRW	Brandweer
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BT	Beleidsteam
CBGM	Coördinerend Burgemeester
CDK	Commissaris van de Koningin
CDT-B	Commandant Brandweer
CGV	Coördinator Gewonden Vervoer
CMK	Centrale Meldkamer
CP	Centrale Post
CPA	Centrale Post Ambulancevervoer
CRIB	Centraal Registratie- en Inlichtingenbureau
CRAS	Centraal Registratiebureau Afhandeling Schade
CTPI	Coördinatieteam Plaats Incident
CVD	Commandant van Dienst
CVDG	Commandant van Dienst Geneeskundig
CVL	Centrale Verkeersleiding HTM
DB	Dagelijks Bestuur
EHBO	Eerste Hulp Bij Ongelukken
FAD	Facilitaire Dienst gemeente Den Haag
GAC	Gemeenschappelijk Actiecentrum
GAGS	Geneeskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen
GBO	Bureau Grootschalig en Bijzonder Optreden (politie)
GBT	Gemeentelijk Beleidsteam
GCVD	Geneeskundig Commandant van Dienst
GEM	Gemeente
GGD	Gemeentelijke Gezondheids Dienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GNK-C	Geneeskundige Combinatie
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentenbestrijdings Procedure
GS	Gevaarlijke Stoffen
HGA	Hoofd Geneeskundige Aangelegenheden
HIVD	Hoofd Inspecteur van Dienst
HO	Hoofd Officier
HOvD	Hoofd Officier van Dienst
HOvJ	Hoofd Officier van Justitie
HV	Hulpverleningsvoertuig
HRH	Hulpverleningsregio Haaglanden

HTM	Haagse Tram Maatschappij
KLPD	Korps Landelijke Politie Diensten
LCI	Landelijke Coördinatiestructuur Infectieziektebestrijding
MD	Medische Dienst
MD	Milieu Dienst
MD	Materieel Dienst
ME	Mobiele Eenheid
MOC	Medisch Opvang Centrum
MMK	Medische Milieu Kundige
MMT	Mobiel Medisch Team
NCC	Nationaal Coördinatie Centrum (BZK)
NRK	Nederlandse Rode Kruis
NVC	Nationaal Voorlichtingscentrum (BZK)
OGOR	Openbare gezondheidsbescherming bij ongevallen en rampen
OGS	Ongevallen Gevaarlijke Stoffen
OGS-proc	Ongevallen Gevaarlijke Stoffen Procedure
OL	Operationeel Leider
OT	Operationeel Team
OVB	Overleg van Burgemeesters
OVD(B)	Officier van Dienst Brandweer
OVDG	Officier van Dienst Geneeskundig
OVDP	Officier van Dienst Politie
OZ	Operationele Zaken
PCC	Provinciaal Coördinatiecentrum
PMK	Politie Meldkamer
POL	Politie
PSHOR	Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen
PTC	Projectorganisatie Tunnels Centrum
Q-PARK	Exploitant parkeergarage Souterrain
RAC	Regionale Alarmcentrale
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RB	Rampenbestrijding
RBO	Rampenbestrijdingsorganisatie
RBP	Rampbestrijdingsplan
RBT	Regionaal Beleidsteam
RCC	Regionaal Coördinatie Centrum
RCVD	Regionaal Commandant van Dienst
RBC	Regionaal Brandweer Commandant
RGC	Regionaal Geneeskundig Commandant
RIT	Rampen Identificatie Team
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne
RMC	Regionaal Militair Commando
ROT	Regionaal Operationeel Team
RWS	Rijkswaterstaat
SIGMA	Snel Inzetbare Groep ter Medische Assistentie (onderdeel Ned. Rode Kruis van GNK-C)
SITRAP	Situatierapport
TD	Technische Dienst
VRM	Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
VWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (verwanteninformatie)
WRZO	Wet rampen en zware ongevallen
WVD	Waarschuwings- en Verkenningdienst

Bijlage VI. Begrippenlijst

Aanwijzing	Door de Commissaris der Koningin c.q. de Minister van BZK krachtens de wet genomen beslissing met als doel richting te geven aan het door de burgemeester c.q. de commissaris bij de rampbestrijding te voeren beleid.
Actiecentrum	De plaats van waaruit een dienst of organisatie de eigen bijdrage aan de bestrijding van een ramp of zwaar ongeval regelt (zie ook gemeenschappelijk actiecentrum).
Acute voorlichting over een ramp of een zwaar ongeval	Voorlichting die plaatsvindt wanneer een ramp of een zwaar ongeval dreigt, zich voltrekt of zojuist heeft plaatsgevonden en die erop gericht is de bevolking adequaat te laten reageren op de actuele omstandigheden om zo schadelijke gevolgen te vermijden, te beperken of ertegen op te treden.
Alarmeren	Het geven van een attentiesignaal dat, al niet via hetzelfde medium, dient te worden gevolgd door een oproep (eenheden/diensten) of een waarschuwing (o.a. het publiek). Zie ook: waarschuwen.
Behandelcentrum	Een plaats waar lichtgewonde slachtoffers van een ongeval/ramp, die niet in een ziekenhuis behoeven te worden opgenomen, worden bijeengebracht voor een medische behandeling.
Berichtencentrum	Het centrum dat belast is met de verwerking van alle inkomende en uitgaande berichten.
Besmetting	De neerslag en/of absorptie van radioactief materiaal, biologische of chemische (strijd)middelen of andere (industriële) chemische producten op en door gebouwen, terreinen, materiaal, voedingsmiddelen en personen
Bestuurlijke organisatie	Het gedeelte van de leidingstructuur op nationaal, provinciaal en gemeentelijk niveau: bestuurders en hun staven waaronder het Gemeentelijk Beleidsteam.
Bevoegd gezag	Al naar gelang de van toepassing zijnde wettelijke bepaling de burgemeester, de voorzitter van de regionale brandweer, de Commissaris der Koningin, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
Bijstand	Aanvullend potentieel van buiten de eigen dienst, aangevraagd door het bevoegd gezag.
Binnengrens - rampterrein	Begrenzing van het hulpverleningsgebied, alleen toegankelijk voor de bij de rampbestrijding betrokken diensten.
Buitengewone Omstandigheden	Oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone voorvallen en gebeurtenissen, waarbij het normaal ter beschikking staande bevoegdhedeninstrumentarium niet toereikend is om de situatie het hoofd te bieden.
Buitengrens- Rampterrein	De uiterste begrenzing van het rampterrein.
Brand- en ongevalbestrijding	Alle (acuut) te verrichten activiteiten ter directe bestrijding en stabilisatie van een incident en het terugdringen van gevaar.
Calamiteit	Een ongewone gebeurtenis met aanzienlijke materiële en/of gevolgschaden.

Centraal registratiebureau afhandeling schade	Een gemeentelijke taakgroep van schade-experts die zich door actief en passief informatie vergaren, richt op het op een centrale plaats verkrijgen van een totaaloverzicht van ontstane schade.
Centraal Registratie- en Inlichtingenbureau	Het gemeentelijk bureau verzamelt gegevens omtrent doden, gewonden, vermisten en verplaatste personen, registreert deze gegevens, en verstrekt deze op aanwijzingen van het bevoegd gezag aan belanghebbenden.
Centrale meldkamer	Gemeenschappelijk centrum van de parate hulpverleningsdiensten t.b.v. melding, alarmering en verbindingen.
Chapelle ardente	(rouwkapel) De plaats waar de overleden slachtoffers van een ramp of een zwaar ongeval worden opgebaard.
Collectief leiderschap	Het op basis van gelijkwaardigheid en goed onderling overleg en afstemming in teamverband leiding geven aan in te zetten eenheden en disciplines.
Commandostructuur	De leidingstructuur van de rampbestrijdingsorganisatie op uitvoerend niveau, de operationeel gerichte leidingstructuur van een bepaalde dienst, van militaire eenheden of anderszins.
Coördinatie	De onderlinge afstemming van informatie, adviezen, verantwoordelijkheden of taken ten einde een doeltreffende besluitvorming of uitvoering te bevorderen.
Coördinatiecentrum (rampenbestrijding)	De plaats van waaruit coördinatie, bestuurlijk dan wel operationeel, plaatsvindt.
Coördinerend Burgemeester	De burgemeester of diens vervangend ambtsgenoot, die conform de regeling, bij gemeentegrensoverschrijdende calamiteiten de rampbestrijding regionaal coördineert.
Crisis	Een ernstige verstoring van de basisstructuren van het maatschappelijke systeem en/of aantasting van de fundamentele waarden en normen van het maatschappelijke systeem.
Crisisbeheersing	Acties die leiden tot een beheersing van een crisis, waarbij de bescherming van vitale maatschappelijke belangen centraal staat.
Crisismanagement	Het geheel van beheersingsacties dat samenhangend en effectief verloopt, doordat voor een projectmatige aanpak is gekozen.
Driehoeksoverleg	Het overleg tussen een burgemeester en een vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie, in aanwezigheid van een politiechef, dat gericht is op beleidsafstemming voor opdrachten aan de politie.
Evacuatie	Een door de overheid gelaste verplaatsing van groepen personen in Nederland met daaronder begrepen: vervoer(sbegeleiding), opneming, verzorging en terugkeer van deze groepen, de voorbereiding daarvan en de nazorg.
Gemeenschappelijk Actiecentrum	Een actiecentrum van enkele diensten, eventueel uit verschillende gemeenten, dat gericht is op één of meer activiteiten in een niet scherp af te bakenen of onsamenhangend gebied.

Gemeentelijk Coördinatiecentrum	Het centrum, van waaruit het bestuurlijke, beleidsmatige optreden wordt geleid, zijnde het onderkomen van het Gemeentelijk Beleidsteam. (Ook wel aangeduid met benamingen als beleidscentrum, noodbestuurspost, crisiscentrum.)
Gemeentelijk Beleidsteam	Het door de burgemeester samengestelde orgaan dat hem bijstaat bij het leidinggeven aan de bestrijding van een incident/ramp of zwaar ongeval.(Ook wel aangeduid met benamingen als beleidsteam, crisisteam, e.d.) Wordt gebruik gemaakt van de bevoegdheden van de Wet rampen en zware ongevallen, dan is dit de gemeentelijke rampenstaf in de zin van deze wet.
Geneeskundige combinatie	Een organisatorisch samenwerkingsverband van een traumateam, 2 ambulanceteams (elk met 1 verpleegkundige en 1 chauffeur) en een SIGMA, onder eenhoofdige leiding van een daartoe aangewezen geneeskundig functionaris.
Geneeskundige Hulpverleningsketen	De keten van samenhangende en georganiseerde reddings-, medische en paramedische handelingen, vanaf het opsporen van de gewonden, tot het moment dat verdere behandeling in een ziekenhuis niet meer nodig is.
Gevolgbestrijding	Alle activiteiten ter verdere afhandeling van een incident en van de directe en indirecte gevolgen, de terugkeer naar de "normale" situatie en het gehele nazorgtraject.
Gewondennest	Een eerste verzamelpunt voor gewonde slachtoffers in het rampterrein.
Gewonden-spreidingsplan	Een plan, waarin de spreiding van een groot aantal gewonden over ziekenhuizen wordt voorbereid, en waarin wordt uitgegaan van de medische behandelcapaciteit van de betrokken ziekenhuizen.
Hulpverleningsgebied	Dat deel van het rampterrein waarop de hulpverlening zich concentreert omdat daar sprake is van waarneembare of te verwachten schade aan de gezondheid van grote aantallen personen of aan grote materiële belangen.
Inzetvak	Het aangewezen gedeelte van het rampterrein, waarin een daarvoor bestemde rampbestrijdingseenheid zijn opdracht uitvoert. Klasse I t/m V-goederen Logistieke indeling van soorten goederen: I. levensmiddelen; II. uitrusting, gebruiksmiddelen; III. benzine, olie en smeermiddelen (BOS); IV. uitrusting in tijdelijke bruikleen; V. genees- en verbandmiddelen, blusmiddelen.
Leidingstructuur	De structuur van de gehele leidinggevende organisatie voor de rampbestrijding, waarin met name te onderscheiden: de bestuurlijke organisatie en de commandostructuur.
Logistiek	1. De verwerving, opslag, het beheer en onderhoud en de uitgifte van klasse I, II, III, IV en V-goederen; 2. alle voorbereidingen en handelingen die nodig zijn om het potentieel voor de bestrijding van zware ongevallen en rampen zo doeltreffend mogelijk in te zetten en te bevoorraden.

Loodspost	Een als regel vooraf bepaalde, gemakkelijk te vinden plaats waar bijstandsverlening potentieel wordt opgevangen en van waaruit het naar een gewenste plaats wordt geleid.
Medische behandelcapaciteit	Het aantal gewonden van Triage/urgentieklasse 1 en 2, dat per uur volgens de geldende medische inzichten kan worden behandeld in een ziekenhuis.
Medische transportcapaciteit	Het aantal gewonden dat per uur op geschikte wijze kan worden vervoerd.
Morgue / mortuarium	De plaats buiten het terrein waar de ramp of een zwaar ongeval heeft plaatsgevonden waarheen de stoffelijke resten van slachtoffers worden overgebracht ter identificatie.
Noodbevoegdheden (gemeentelijke)	Bevoegdheden van de burgemeester ter handhaving van de openbare orde of ter beperking van gevaar, in geval van oproerige beweging, van andere ernstige wanordelijkheden, of van rampen of zware ongevallen, dan wel van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan (Gemeentewet artikelen 175 en 176).
Ondersteuning	Het geheel van secretariële, logistieke en verbindingstechnische voorzieningen, dat ten doel heeft een staf of een beleidsteam te laten functioneren.
Ondersteuningsgebied	Het deel van het rampterrein dat nodig is om het optreden in het hulpverleningsgebied mogelijk te maken.
Ontruiming	Het voor korte duur verlaten van de verblijfplaats op een advies van parate diensten. Brandweer en politie kunnen direct tot een dergelijk advies overgaan, indien daarvoor, binnen aan te geven grenzen, een mandaat is verstrekt. Een voorwaarde daarbij kan zijn dat zij de ontruiming zelf in goede banen kunnen leiden (vergelijk: evacuatie).
Operationeel Basisplan (OBP)	Een geordende verzameling operationele gegevens van (vanuit en betreffende) alle bij de rampenbestrijding betrokken diensten in een gemeente, dan wel regio.
Operationeel Leider	De functionaris in het Gemeentelijk Beleidsteam (GBT) of het Regionaal Beleidsteam RBT) die door het bevoegd gezag is/wordt aangewezen om de operationele leiding uit te oefenen. Hij adviseert de opperbevelhebber over operationele aangelegenheden.
Operationele leiding	De bevoegdheid tot het in opdracht van de opperbevelhebber geven van bindende aanwijzingen aan commandanten/hoofden van de bij de rampbestrijding samenwerkende zelfstandige diensten, zonder daarbij te treden in de bevoegdheden van de commandanten/hoofden van de diensten aangaande de wijze van uitvoeren van de taken.
Opperbevel	Opperbevel duidt op twee samenhangende noties: enerzijds de politieke en bestuurlijke verantwoordelijkheid, anderzijds de zeggenschap over ieder die aan de bestrijding van een ramp of zwaar ongeval deelneemt, zulks in het bijzonder met het oog op een goede coördinatie.
Opgangcentrum	De plaats waar niet-gewonde en (behandelde) lichtgewonden worden ondergebracht in afwachting van de mogelijkheid tot terugkeer naar de eigen woongelegenheden of onderbrenging elders.
Perscentrum	De plaats waar onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag informatie wordt verstrekt aan de publiciteitsmedia over een ramp of een zwaar ongeval.

Proces	Een combinatie of een aaneenschakeling van een aantal samenhangende hulpverlenings- en/of rampenbestrijdingsactiviteiten, die naar aard en intensiteit afhankelijk zijn van het ramptype. Afhankelijk van aard, omstandigheden, omvang, e.d. van een ramp of een zwaar ongeval, kan sprake zijn van een gedeeltelijke uitvoering van een proces.
Procesverantwoordelijke	De eindverantwoordelijkheid van een organisatie of dienst(hoofd) voor de voorbereiding en uitvoering van de activiteiten en taken binnen een proces. De procesverantwoordelijke is de initiator, coördinator en bewaker van alle noodzakelijke voorbereiding op en van een juiste en volledige uitvoering van het proces. waar ook andere diensten participeren.
Provinciale Rampenstaf	Het door de Commissaris der Koningin samengestelde orgaan dat hem bijstaat bij zijn coördinerende en bijstand regelende taak in de rampenbestrijding.
Provinciaal Coördinatiecentrum	De plaats waar de Commissaris der Koningin en zijn/haar Provinciale Rampenstaf zijn gevestigd.
Provinciaal coördinatieplan	In dit plan is vastgelegd hoe de CDK inhoud en uitvoering geeft aan de Wet rampen en zware ongevallen.
Ramp of zwaar ongeval	Een gebeurtenis: <ul style="list-style-type: none"> 1. waardoor een ernstige verstoring van de openbare veiligheid is ontstaan, waarbij het leven en de gezondheid van vele personen of grote materiële belangen in ernstige mate worden bedreigd of zijn geschaad, en 2. waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende discipline is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.
Rampbestrijdingsplan	Het samenstel van maatregelen dat voorbereid is voor het geval zich een ramp of een zwaar ongeval voordoet die naar plaats, aard en gevolgen voorzienbaar is. (Met "plaats" wordt niet slechts een gebied bedoeld, maar ook een object of een traject (spoorweg, weg).)
Rampenbestrijding	Het geheel van overheidsmaatregelen ter bescherming van de bevolking en gericht op de beperking of verzachting van de gevolgen van zware ongevallen en rampen
Rampen Identificatie Team (RIT)	Eenheid van politie met als taak het verlenen van bijstand bij de berging en identificatie van slachtoffers van een ramp of een zwaar ongeval.
Rampenplan	Een organisatieplan waarin in algemene zin is aangegeven hoe in geval van een ramp of een zwaar ongeval of een dreigende ramp of zwaar ongeval gehandeld dient te worden ten einde tot een doelmatig bestrijden van de ramp of het zware ongeval en de gevolgen daarvan te komen.
Rampgebied	Deel van het Nederlands grondgebied waarvoor buitengewone omstandigheden in de zin van de Wet rampen en zware ongevallen zijn afgekondigd.
Rampterrein	Het door de opperbevelhebber aangewezen gedeelte van een gemeente waarbinnen bijzondere regimes gelden ten aanzien van de handhaving en het herstel van openbare veiligheid en openbare orde.

Regionaal Beleidsteam (RBT)	Multidisciplinaire staf die de bestuurlijke coördinator ondersteunt en adviseert vanuit de betrokken hulpverleningsdiensten. Bevindt zich op strategisch niveau en is gerelateerd aan het RCC en vertaalt daarvoor beleidsbeslissingen in concrete opdrachten
Regionaal Coördinatiecentrum (RCC)	Gemeenschappelijk actiecentrum van de parate hulpverleningsdiensten (brandweer, politie, geneeskundig). Bevindt zich op tactisch niveau.
Regionaal meetplan	Werkplan van de Waarschuwings- en Verkenningdienst (WVD) van de regionale brandweer, waarin het uitvoeren van metingen bij ongevallen met gevaarlijke stoffen organisatorisch en technisch is uitgewerkt.
Regionaal Deskundige Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen (ROGS)	Deskundige van de regionale brandweer op het gebied van het optreden bij de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen.
Snel Inzetbare Groep ter Medische Assistentie (SIGMA)	Een geneeskundige groep van het geneeskundig peloton van het Rode Kruis of samengesteld uit EHBO'ers, die bij toerbeurt bereikbaarheidsdienst verricht voor een eerste optreden bij grootschalige incidenten.
Situatierapport (SITRAP)	Een bondig rapport van de operationele en verzorgingstoestand dat periodiek op eigen initiatief of op aanvraag aan het hogere echelon wordt verstrekt.
Strategisch niveau (hoogste niveau)	Dat niveau binnen de rampenbestrijdingsorganisatie dat zich bezighoudt met de beleidsvoering en besluitvorming op hoofdlijnen ter bestrijding van de crisis en zijn gevolgen op langere termijn.
Systeemeigenaar	Beheerder/eigenaar van een bedrijf, installatie of ander systeem. Bijvoorbeeld RWS (o.a. vaar- en verkeerswegen), waterschap/hoogheemraadschap (o.a. dijken), NS, nutsbedrijf.
Tactisch niveau (middelste niveau)	Dat niveau binnen de rampenbestrijdingsorganisatie dat zich bezighoudt met het faciliteren en het coördineren van de te plegen inzet van eenheden en diensten in het crisisgebied, alsmede met de vertaling van op strategisch niveau genomen besluiten in uitvoerbare opdrachten en acties.
Triage	Het classificeren van gewonden naar de ernst van de opgelopen letsels. Deze classificatie resulteert in een aantal Triage/urgentieklassen voor behandeling.
Triage/urgentieklasse	De medische behandelurgentie van bepaalde gewonden. Resultaat van triage. De classificatie geschiedt aan de hand van de toestand van de Ademhaling (A), het Bewustzijn (B), en de Circulatie (C). De Triage/urgentieklassen zijn: <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Triage/urgentieklasse 1 (A, B, C-instabiele slachtoffers):</i> gewonden wier leven onmiddellijk wordt bedreigd door een obstructie van de ademwegen en/of door stoornissen van de ademhaling en/of circulatie; 2. <i>Triage/urgentieklasse 2 (A, B, C-stabiele slachtoffers te behandelen binnen 6 uur):</i> gewonden wier leven na enkele uren wordt bedreigd door een obstructie van de ademwegen, stoornissen van de ademhaling en/of circulatie of die gevaar lopen op ernstige infecties of invaliditeit, wanneer zij niet binnen 6 uur na oplopen van het letsel behandeld worden;

3. *Triage/urgentieklasse 3 (A, B, C-stabiele slachtoffers):*
gewonden die niet bedreigd worden door een ademwegen-obstructie, stoornissen van de ademhaling en/of circulatie, ernstige infecties of invaliditeit;
daarnaast bestaat een Triage/urgentieklasse 4. Deze kan in principe alleen onder oorlogsomstandigheden worden gehanteerd;

4. *Triage/urgentieklasse 4 (A, B, C-instabiele slachtoffers):*
gewonden, waarbij onder de gegeven omstandigheden de ademweg niet kan worden vrijgemaakt en vrijgehouden, de ademhaling niet kan worden veiliggesteld, bloedingen niet tot staan kunnen worden gebracht en shock niet toereikend kan worden bestreden.

Traumateam Een team dat in staat is ter plaatse (buiten een ziekenhuis) triage uit te voeren en hoogwaardige specialistische hulp te verlenen. Traumateams worden samengesteld en geleverd door ziekenhuizen die zijn aangesloten bij de Stichting Landelijke Organisatie Trauma Teams (LOTT).

Uitgangsstelling (UGS) De plaats waar het bij de rampbestrijding in te zetten potentieel wordt samengetrokken, van waaruit het wordt ingezet en waarheen het na de werkzaamheden terugkeert.

Uitvoerend niveau (laagste niveau) Dat niveau binnen de rampenbestrijdingsorganisatie dat zich bezighoudt met de uitvoering in het crisisgebied van de genomen besluiten en de gegeven opdrachten.

Uitzonderingstoestand (beperkte of algemene noodtoestand)
Situatie van oorlog en oorlogsgevaar of situaties van complexe aard zoals grootschalige rampen en rampomstandigheden in vreedstijd met een bijzondere (op zichzelf staande) rechtstoestand op grond van Artikel 7 en/of 8 van de Coördinatiewet uitzonderingstoestanden.

Veiligheidszone Een gebied rond het rampterrein dat de politie in staat stelt dat terrein af te zetten/schermen.

Versterking Aanvullend potentieel uit eigen dienst.

Verzamelaarsplaats gewonden (VG) Een plaats waar gewonden bijeengebracht worden, waar door georganiseerde hulpverleners een voortgezette triage plaatsvindt, ten behoeve van het bepalen van de behandel- en vervoerurgentie, levensreddende en stabiliserende behandelingen worden verricht en waar zij gereed gemaakt worden voor verder vervoer naar een ziekenhuis.

Waarschuwen Betrokkenen informeren over een gevaar en het daarbij geven van een gedragsadvies.

Waarschuwings- en verkenningsdienst (WVD) Technische eenheid van de regionale brandweer voor het doen van waarnemingen bij nucleaire en chemische ongevallen, het verzamelen van meetgegevens en het afbakenen van besmette gebieden.

Ziekenautostation (ZAUSTAT) Een plaats waar de aan het gewondenvervoer deelnemende ziekenauto's zich melden om een rijdopdracht te ontvangen.

Regionaal model rampbestrijdingsplan versie 12 augustus 2003.